

SZALKSZENTMÁRTONI BÓBITA ÓVODA

PEDAGÓGIAI PROGRAM

Tartalom

Törvényi előírások figyelembevétele.....	3
I. BEVEZETŐ	5
II. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP	6
Gyermekképünk	6
Óvodaképünk.....	7
III. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI	9
III / 1. Az egészséges életmód alakítása.....	10
III /2. Érzelmi, erkölcsi és közösségi nevelés.....	12
III /3. Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.....	15
IV. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI	20
IV /1. Óvodánk személyi feltételei.....	20
IV / 2. Óvodánk tárgyi feltételei.....	21
IV / 3. Az óvodai élet megszervezése	29
IV/ 4. Óvodánk kapcsolatai	31
IV/ 5. Az intézményen belüli feladatok, tevékenységek	35
Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek integrált nevelése	37
Az óvoda speciális szolgáltatásai	41
IV/6. Gyermekvédelem	42
V. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGEI	45
V/1. Játék.....	45
V/ 2. Verselés, mesélés.....	50
V / 3 Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	53
V/ 4Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	57
V/5 Mozgás	60
V/ 6 A külső világ tevékeny megismerése: környezeti és matematikai nevelés	63
V/ 7 Munka jellegű tevékenységek	65
V/ 8 A tevékenységekben megvalósuló tanulás	68
VI/ A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁS KOR VÉGÉRE	71
VI /a. A testileg egészségesen fejlődő:.....	71
VI/ b A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek	71
VI /c. A szociálisan érett gyermek:	72
VI/d . Az iskola éretlen gyermek- 6 éves kor utáni óvodában tartózkodása	73
ÜNNEPEK, HAGYOMÁNYÁPOLÁS, EGYÉB RENDEZVÉNYEK	73
VII. Érvényességi rendelkezés	83

Törvényi előírások figyelembevétele

Programunk a módosított 363./2012.(XII.17.) számú Kormány rendelet értelmében, az **Óvodai nevelés országos alapprogramja** alapján készült, magában foglalva a hazai és a helyi (városi) óvodai gyakorlatok eddigi tapasztalatait, eredményeit:

- **2011.évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről.**
- **2017. évi XCVI. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról.**
- **2017. évi XCV. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról.**
- **Nevelőtestületi határozatok.**
- **Fenntartói határozatok.**
- **2020. évi LXXXVII. törvény a nemzeti köznevelésről.**
- **2022. évi XXV. törvény Magyarország 2023. évi központi költségvetéséről.**
- **2023. évi LIII. törvény Magyarország 2024. évi központi költségvetésének megalapozásáról.**
- **2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról.**
- **326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról.**
- **13/2020. (VI. 22.) AB határozata a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról.**
- **573/2022. (XII. 23.) Korm. rendelet a kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) és a garantált bérminimum megállapításáról.**
- **6/2019. (VI. 7.) PM rendelet a költségvetési szervnél belső ellenőrzési tevékenységet végzők nyilvántartásáról és kötelező szakmai továbbképzéséről, valamint a költségvetési szervek vezetőinek és gazdasági vezetőinek belső kontrollrendszer témájú továbbképzéséről.**
- **524/2022. (XII. 16.) Korm. rendelet jogszabály a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról.**
- **22/2022. (VI. 1.) TIM-r. A 2023. A 2024. évi munkaszüneti napok körüli munkanapok 01-jétől.**
- **15/2023. (VII. 13.) GFM rendelet a 2024. évi munkaszüneti napok körüli munkarendről.**
- **15/2023. (VII. 13.) BM-r. A 2023/2024. tanév rendjéről.**

4. § /13. Kiemelt figyelmet igénylő gyermek definiálása

- ❖ a/ a különleges bánásmódot igénylő gyermek
- ❖ aa /SNI gyermek
- ❖ ab/BTM gyermek
- ❖ ac/Kiemelten tehetséges gyermek

- ❖ ad/ a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint HH, HHH gyermek

- ❖ **4. § /4. Kiemelten tehetséges gyermek definiálása**
 - Különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki **átlag feletti általános vagy speciális képességek** birtokában magas fokú **kreativitással** rendelkezik, és felkelhető benne a feladat iránti **erős motiváció, elkötelezettség.**

 - **4. § /3. Kt. 30§ (7) Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek definiálása:** Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd. Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartás-szabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített, vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

- ❖ **4. § /25., Kt. 121.§ (1) 29 a, b. Sajátos nevelési igényű gyermek definiálása**
 - ❖ Különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői és rehabilitáció bizottság véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos (halmozottan fogyatékos), autizmus spektrumzavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.
 - ❖ Az Alapító okirat módosítását, a Képviselőtestület 2018.09.01. hatállyal hagyja jóvá. A SNI-s nevelési igényű gyermekek ellátása – a többi gyermekkel együtt nevelhető: - beszéd fogyatékos, - enyhe értelmi fogyatékos, - enyhén mozgáskorlátozott és enyhe érzékszervi fogyatékos (látási, hallási) gyermekek.

- ❖ **4. § /20. Nevelőtestület**
 - A nevelési-oktatási intézményben közalkalmazotti jogviszony, munkaviszony keretében pedagógus munkakörben, **valamint a felsőfokú végzettséggel rendelkező, nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatottak** közössége (pl. felsőfokú pedagógiai asszisztens).
 - **128. § (3) Kiemelt figyelmet kell biztosítani a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatoknak.**

- **Cél:** minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jól-létét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő mindennapos egészségfejlesztő tevékenységekben.
- **Elősegítjük a kiegyensúlyozott pszichés fejlődést, támogatjuk a gyermek környezetéhez történő alkalmazkodását, felkészítjük a környezetéből érkező ártalmas hatásokkal szembeni védekezésre. (pl. dohányzás megelőzés).**
 - ❖ **128. § (3) a)** Egészséges táplálkozás.
 - ❖ **128. § (3) b)** Mindennapos testnevelés, testmozgás.
 - ❖ **128. § (3) c)** Testi-lelki egészség fejlesztése.
 - ❖ **128. § (3) d)** Bántalmazás megelőzése.
 - ❖ **128. § (3) e)** Baleset-megelőzés, elsősegélynyújtás.
 - ❖ **128. § (3) f)** Személyi higiéné.

Figyelembe vettük a helyi társadalmi elvárásokból felmerülő feladatokat, alkalmazva a már több éve jól bevált, működő nevelési-fejlesztési gyakorlatokat, módszereket, amelyeket helyi adottságaink lehetővé tesznek.

NEVELÉSI FILOZÓFIÁNK MOTTÓJA:

**„ Mondd el, s elfogom felejteni.
Mutasd meg, talán emlékezni fogok rá,
De vonj be engem, és meg fogom érteni!”**

I. BEVEZETŐ

Az első hivatalos adat az óvoda alapításáról a századfordulóról való. A helyi szájhagyomány szerint, már 1887-1888.-ban működött a "Kis-dedóvó" a jelenlegi óvoda udvarán.

A jelenlegi főépületet 1939/40-ben építették egy csoporttal, óvónői lakással. Az ötvenes évek elejétől már két csoporttal működött.

A tagóvoda 1967-től üzemelt, a szomszédos kihalt kisiskolából két csoportos óvoda épült (1998).

Jelenlegi formáját több változtatás után, 2010-ben vette fel, 3 épületben, 5 csoportban, családiás, nevelésközpontú légkörben éli mindennapi tevékeny életét 85-100 kisgyermek.

Központi épületekben több éven keresztül összevont csoportban történt a délutáni altatás. 2008.08.27- 2013.01.01-ig összevont intézményként működünk az iskolával.

2013.01.01-vel megalakultunk Szalkszentmártoni Bóbita Óvoda néven.

Az Intézmény élén az óvodavezető áll.

Minden épületegységhez jelentős nagyságú udvar is van kerttel, játszótérrel. A gyerekek testi fejlettségének, edzettségének fokozása, mozgásigényük kielégítése érdekében, hintákkal és más játékokkal, történő bővítése továbbra is szükséges.

Thomas Gordon gondolatainak igazságát valljuk. Minden gyermek önálló, külön személyiség, akit olyannak kell elfogadnunk, amilyen.

Az elfogadás elősegíti, hogy segítségünkkel fejlődhessen, előreléphessen, az érzelmi egészség irányába mozduljon el.

Ezt a hivatást csak a gyermeket szerető, értő, elfogadó ember végezheti eredményesen.

Alaptételként kell kezelnünk minden gyermekről a jó feltételezését, a pozitív tulajdonságok erősítését.

Ügyelnünk kell a szeretet helyes értelmezésére. Tiszteletben kell tartanunk a gyermek szükségleteit, törekvéseit.

Olyan kapcsolatot kell kialakítanunk, amelyben nem érzi magát soha vesztesnek, hogy önmagában bízó emberré válhasson.

A szeretettel, elfogadással, szakértelemmel párosuló nevelői munka meghozza „gyönyörű virágát”, a gyermek személyiségének fejlődését.

II. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP

Gyermekképünk

A gyermek szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény. Az érzelmileg és értelmileg fogékony időszak /3 - 7 éves kor/ kiemelkedően fontos az ÉN alakulása szempontjából. Az érzelmi fogékonyságra és a gyermekek sajátos aktivitására kell alapoznunk. Olyan légkört kell teremtenünk, melyben a gyermekek önként, örömmel vesznek részt minden tevékenységben, és élvezetes játéknak tekintik azt.

Célunk, hogy a gyermekek derűsek, felnőttekhez bizalommal, társaikhoz szeretettel fordulók legyenek. Őrizzék meg őszinte mosolyukat, természetes kíváncsiságukat. Érzelmüket palástolás nélkül fejezzék ki, külső kényszer nélkül. Kéréseiket, véleményüket bátran, őszintén nyilvánítsák ki. Bátran szabadon mozogjanak intézményen belül, de tanúsítsanak megfelelő önfegyelmet játék közben, öltözőkben, mosdókban, stb.

Legyenek rendszeretők. Ismerjék és alkalmazzák a korosztályuknak megfelelő illem és udvariassági szabályokat.

Fontos cél, hogy gyermekeink minden nap sikerélményhez jussanak, a tevékenységekben örömeiket leljék.

Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, a meglévő hátrányai csökkenjenek, ill. tehetségükben megerősödjenek.

Nem adunk helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmét.

Óvodaképünk

Az óvodás korú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család. Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig. Az óvoda pedagógiai tevékenységi rendszere és tárgyi környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvodában, miközben az teljesíti a funkcióit (Óvó védő,

szociális, nevelő – személyiségfejlesztő) a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei, állandó tevékenykedtetéssel.

Az óvodai nevelés célja: hogy elősegítse az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakozását, az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (kiemelt figyelmet igénylő gyermek).

Az óvodánk biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit. Óvodánk közvetetten segíti az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiség vonások fejlődését. Pedagógiai tevékenységrendszerünk és tárgyi környezetünk segíti a gyermekek környezettudatos magatartásának kialakulását.

Nevelési Alapelveink

Bizalom: Nevelésünk fontos eleme a bizalom, (gyermek-óvodapedagógus, szülő-óvodapedagógus, szülő-gyermek, gyermek-gyermek). Önbizalmukat és énképüket a pozitív tulajdonságok erősítésével, tudatosításával alakítjuk ki.

Az óvoda és a család együttműködésének elve: A szülővel együtt szervezett beszoktatás időtartamát a gyermekek egyéni igényeihez igazítjuk. A beszoktatást megelőzően családi ismerkedésre, a szülő gyermek részéről előzetes óvodai ismerkedésre kerül sor. A szülőket,

nagyszülőket alkalmanként bevonhatjuk az óvoda életébe (gyűjtőmunka, ünnepi készülődés, sütés-főzés, barkácsolás, kirándulás, stb.)

Közösen gazdagítjuk a gyerekek tapasztalatait, élményeit, az óvoda feltételrendszerét. Aktuális tevékenységekről, a bekapcsolódás lehetőségeiről, gyűjtőmunkánkról az állandó - csoportonként elkülönülő, illetve közös hirdető táblákon tájékoztatjuk a szülőket.

A szülő vagy bárki érdeklődő, bármikor részt vehet jelenlétével, tevékenységével a napi életben.

Az esélyegyenlőség elve: halmozottan hátrányos és a hátrányos helyzetű gyermekkel megkülönböztetett figyelemmel, egyéni segítségadással foglalkozunk.

Gyermeki szabadság: Napirendünket úgy alakítjuk ki, hogy a gyermekek a testi-lelki szükségleteiket bármikor kielégíthessék. A pedagógiai intézkedéseink a gyermekek személyiségéhez alkalmazkodnak. A rugalmas, bő időkeretet biztosító napirend lehetővé teszi, hogy a gyerekek akkor és addig egyenek, igyanak, pihenjenek, amikor szükségük van rá, illetve szükségét érzik. Szabadon, a szabályok belsővé válásával döntenek el, hogy mikor, hol, mivel kívánnak tevékenykedni, kivel kívánnak játszani, a beszoktatási időben akár a másik csoportban is. Csoportszobáink nyitottak.

Kötetlenség:

Rugalmas napirendünk lehetőséget, biztosít a gyermek egyéni készségének és képességeinek kibontakoztatására. Kötött időpont a beszélgető kör, az ebéd és a pihenés kezdete. A kezdeményezéseken nem kötelező részt venni. Minden csoportban a mesélés a beszélgető-körhöz kapcsolódva kötelező, illetve az iskolát megelőző utolsó évben több kötelező és frontálisan szervezhető tevékenység is jelenik meg. A kötetlenség nem jelenti a szervezetlenséget, a szabálytudat kialakításával teremtünk rendet kívül-belül.

A rugalmasság és a folyamatosság az egyéni igényekhez való alkalmazkodást szolgálja.

Óvodánk gondoskodik a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltség tartalmakról, emberi értékek közvetítéséről.

Az óvodapedagógus részéről a szervezés, tevékenységek tervezése, megvalósítása tudatos és előre jól átgondolt. A heti, kétheti ritmus szerint nagy gonddal tervezett tevékenységek, a hétről-hétre, napról-napra való ismétlődés egyfajta állandóságot, biztonságot nyújt.

A személyiségközpontú szemléletünk érvényesítése a csoportszobai feltételek megteremtésében is kifejezésre jut. A tevékenységközpontok helye viszonylag állandó. Számuk, a körülhatárolt terek nagysága, felszerelése, berendezése változhat. A gyermekek a játékban átrendezik a tereket. Kivételt képez az ábrázolás eszköztára. Az étkezés helye állandó. A tagolt terek választásokra, elmélyült tevékenységekre ingerlő környezetet jelentenek. A gyermekek szabadon rendelkeznek az eszközökkel és a nyersanyagok

felhasználásával. Gazdagíthatják az eszköztárat, az otthonról hozott tárgyakkal. Több kreativitásra serkentő és gyűjtött anyag áll a gyerekek rendelkezésére.

A gyermekek folyamatosan rakják el az eszközöket, ha már nem használják. Az építmények, félig kész eszközök több napon át megőrizhetők, kiegészíthetők. A tevékenységközpontok két-három-négy gyermek elmélyült tevékenységéhez nyújtanak nyugodt teret.

A roma nemzetiséghez tartozó gyermekeink részére biztosítjuk a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét, nyelvüknek megőrzését, az önazonosság megőrzését.

A migráns gyermekeink számára biztosítjuk az integráció lehetőségét a társadalmi integrálást.

III. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

Az óvodások nyugodt, élmény gazdag, harmonikus fejlődésének elősegítése. Sokoldalú képességfejlesztéssel - az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével – mindezt a családokkal közösen végezzük. A gyermeki személyiség egyéni fejlődésének biztosítása. A gyermeket gondoskodás és különleges védelem illeti meg.

A gyermeket megillető, jogok alapvető szabadságának tiszteletben tartására kell irányulnia, az egyenlő hozzáférés biztosításával.

Programunkban érvényesülnek az innovatív pedagógiai törekvések és megpróbálunk megfelelni a mindenkori társadalmi elvárásoknak. Intézményünkben fontosnak tartjuk azon kompetenciák erősítését, amelyek a társadalom által megkívánt személyiség jegyek kialakítását segítik.

Óvodánk nevelési gyakorlatába beépül a kompetencia alapú óvodai nevelés szellemisége.

Szakteradataink közé tartozik az esélyegyenlőség biztosítása, a Sajátos Nevelési Igényű, ill. a Halmozottan Hátrányos Helyzetű és a Hátrányos Helyzetű gyermekek differenciált nevelése, integrálása.

Az óvoda-iskola közötti átmenet könnyítése.

Az óvodások testi, lelki szükségleteinek kielégítése: - az erkölcsi, az esztétikai; és az intellektuális érzelmek differenciálódásával.

A gyermekek felvétele után anamnézist készítünk, az első találkozás családlátogatás során történik.

Az anamnézisben többek között szerepel a gyermek érzékenysége, betegsége.

Az óvodába lépés után folyamatos mérésekkel tárjuk fel az egyéni sajátosságukat és ezeket rögzítjük a fejlődési naplójukban.

Az egészséges életmód, az érzelmi és értelmi fejlesztés, nevelési feladatok megvalósítása biztosítja, hogy az óvodáskor végére minden testileg, szellemileg ép gyermek alkalmassá váljon az iskolai életre.

Érzelmi biztonságot nyújtó, közvetlen szeretetteljes, nyugodt, családi légkör megteremtése. Olyan óvodai élet megszervezése, melyben sok a közös élmény, a közös tevékenység.

Önmaguk és mások szeretetére, tiszteletére nevelés. A szociális érzékenység kialakulása segítse a másság elfogadását, a barátkozást, az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő képességek megerősödését. A meghitt beszélgetések erősítik a gyermekek kommunikációs aktivitását, beszélgető kedvét, az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítását. A gyermekek kíváncsisága, utánzási kedve fejlessze az értelmi képességeket, az érzékelést, észlelést, emlékezetet, figyelmet, képzeletet, gondolkodást.

III / 1. Az egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmódra nevelés célja:

- ❖ A gyermekek egészséges életvitel igényének alakítása, testi fejlődésük elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű.

Az egészséges életmódra nevelés feladatai:

- ❖ A gyermek gondozása, testi szükségletük, mozgásigényük kielégítése.
- ❖ A harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése.
- ❖ A testi szükségletek kielégítése alapozza meg a gyermek jó közérzetét.
- ❖ A gyermek gondozásának záloga az óvodapedagógus és a gyermekek közötti meghitt, megértő viszony, a természetes testközelség melege.
- ❖ A fokozatosság betartásával kell törekedni arra, hogy a gyermekek egyre önállóbban elégítsék ki szükségleteiket.
- ❖ Az önálló testápolás, étkezés, öltözködés szervezettségét, a beszoktatástól kezdve biztosítani kell.
- ❖ A beszoktatás ideje alatt egy-egy felnőttel közösen végzik a feladatokat, hogy megtanulhassák a fogásokat, a testápolási szokások rendjét.
- ❖ Az étkezési szokásokat úgy alakítjuk ki, hogy jól szervezett, várakozási időmentes legyen.

Minden nap van gyümölcsfogyasztás, heti rendszerességgel tartunk „gyümölcs és zöldség napot”. A gyermekekkel közösen elkészített kompóttal, befőttel, savanyúsággal, salátával kiegészítjük az étrendet. Esetenként, de gyakran kínáljuk a gyerekeket szülőktől kapott gyümölcsökkel.

Az egészséges életmód, a betegség megelőzés fontos eleme az egészség megőrzésének.

Az időjárásnak megfelelő öltözködés védi a gyerekeket, ezért megpróbáljuk a szülőket meggyőzni a réteges öltözködés előnyeiről.

A praktikus, izléses öltözködés mellett fontos feladat, hogy a gyermekek olyan ruhában tevékenykedhessenek az udvaron, a termekben, ami kényelmes és a tisztasága állandó megőrzésének kényszere nem zavarja a kisgyereket.

A mindennapi szabad mozgás nélkülözhetetlen eleme az óvodai életnek. A gyermekek a természetes nagymozgásokat, mozgáselemeket egyénileg és csoportosan gyakorolhatják a mozgásfejlesztő eszközökön (Egy teremben a nap bármely szakában a szabad játék idején is TINI-KONDIN, két csoportban az előszoba igénybevételével, nyitott teremajtó mellett-részben szervezeten; két csoportban a szomszédos tornaszobában szervezeten, de naponta akár többször is.). Minden csoport még télen is a szabadban szervezheti a néhány percig tartó mozgásos tevékenységét, a fedett tornácon.

A gyermekek különböző alvásiigényét a kötött kezdőidő és egyéni szükséglethez igazodó pihenés utáni felkelés lehetőségével biztosítjuk. Csendes tevékenységgel, uzsonnázással folytathatják a napi életet. Az elalvás előtti mesélés, ének és halk zenehallgatás mindennapos. Kiemelt feladatunk a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása.

A megfelelő szakemberek bevonásával, a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve, speciális prevenciók és korrekciók testi, lelki nevelési feladatokat is felvállaljuk.

A gyermek egészségének védelme, edzettségének biztosítása

A szervezett mozgásos tevékenységek, a fejlesztő tornák, a mozgásigény kellő kielégítése segít a gerinc deformitások megelőzésében. A lábboltozatot erősítő, rendszeres fejlesztő mozgással a lúdtalpas gyermek lábtartása javítható. A téli időszakban ne maradjon el - ha adottak a viszonyok - a szánkózás, csúszkálás. Télen is rendszeresen tartózkodjanak a gyerekek a friss levegőn. A termekben a gyakori szellőztetésről gondoskodjon az óvodapedagógus. A délutáni pihenésre jól kiszellőztetett - de nem kihűtött teremben kerüljön sor.

A gyermek egészségéhez, fejlesztéséhez szükséges környezet biztosítása

Az óvoda feltételrendszere befolyásolja a gyermekek egészséges életmódjának szintjét. A gazdag tárgyi környezet, ha megfelel az egészségügyi előírásoknak és esztétikus, nyugtató hatású színharmóniát áraszt, jó alapot ad az óvodai nevelő-munkához. Az óvoda épületét a nevelési fejlesztési feladatok megvalósításának figyelembevételével esztétikusan rendezzék be.

A több funkciót betöltő csoportszobák a tevékenység központokhoz igazodó elrendezéssel alkalmasak a játékra, a tevékenységek végzésére, kis átalakítással az étkezésekre és a pihenésre. Az elrendezés, berendezés legyen mobil, mindig az adott gyermek csoporthoz, a gyerekek összetételéhez igazodjon. A nyugodt és mozgalmasabb tevékenységeknek megfelelő tereket alakítsanak ki az óvodapedagógusok, amelyek jól elkülönülnek. Kapjon helyet a gyűjtő tevékenységből származó anyagokat, eszközöket, befogadó doboz, kosár, tálca stb. Legyen személyre szóló tároló doboz az otthonról hozott kincseknek a saját - ábrázoló kézimunka – eszközeinek.

Az öltözőkben jól látható helyen vannak a szülőknek szóló üzeneteket rögzítő táblák, valamint a gyermekek munkáit bemutató táblák.

Az óvoda egyik fő fejlesztési tere az óvoda udvara. A gyerekek minél többet tartózkodjanak ott. A fejlesztési tevékenységeket, ha csak lehet, itt oldják meg az óvodapedagógusok tavasszal, ősszel. A nyári élet minden tevékenysége itt folyjon, ha az időjárás ezt lehetővé teszi.

Az esztétikus elrendezés, berendezés és a fokozott tisztántartás itt még elengedhetlenebb, mint az épületen belül. Az ünnepek előtt a külső megjelenésre is kiemelt figyelmet fordítunk.

III /2. Érzelmi, erkölcsi és közösségi nevelés

CÉL:

- ❖ Érzelmi biztonságot nyújtó otthonos, derűs, szeretetteljes légkörben: a családi nevelés kiegészítése, segítve a gyermek szocializációjának fejlődését, alapvető erkölcsi normák és tulajdonságok kialakulását, amelyek az együttéléshez szükségesek.

FELADAT:

- ❖ Az óvodás gyermek, jellemző sajátossága az érzelmi vezéreltség, ezért elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, derűs, szeretetteljes légkör vegye körül.
- ❖ A gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék.
- ❖ A családi légkörben kialakul a gyermekek érzelmi kötődése a felnőttekhez, társakhoz. Az őket körülvevő élettér legyen barátságos. Ezt elsősorban az óvodapedagógus teremti meg, de a gyermekek ötleteit, elképzeléseit is vegye figyelembe, támogassa a gyerekek „átrendezési” ötleteit, tevékenységeit.
- ❖ Közös élményekkel, tevékenységekkel a környezetben való biztonságos eligazodást segítő szokásokkal, normákkal a gyermekek erkölcsi és akaratú tulajdonságainak erősítése és állandó értékrend kialakítása.(együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség, gondoskodás, felelősségvállalás, óvás, védelem, önállóság, önfegyelem, kitartás, feladattudat, szabálytudat).

Közösségi nevelés

A **BESZOKTATÁS** időszaka meghatározza a gyermekek kialakuló érzelmi kötődését. Nagyfokú körültekintést, megértést, türelmet, gyöngédséget kíván mind az óvoda dolgozóitól, mind a szülőktől ez az időszak. A szülők felkészítése, ill. megismerése már a jelentkezéskor kezdődik. Lehetőséget biztosítunk az óvodai életbe való betekintésbe, előzetes nyári, többszöri rövid ismerkedő gyermek-szülő fogadásra, játékokra. Az előzetes családlátogatás, az óvodába lépést megelőző szülői értekezlet, a bemutatkozó és felszerelési szükségletet tartalmazó levél, az anamnézis lap a kölcsönös megismerést segíti elő.

A gyermekek elhozhatják magukkal a kedvenc tárgyaikat, az alvásnál használt játékot, takarót, párnát stb. A beszoktatás első egy-két hetében mindkét óvodapedagógus jelen van délelőtt, délután. A dajkákkal együtt gondosan készítik elő ezt az időszakot. Különös türelemmel mutatják be a testápoláshoz, higiénias szokásokhoz, étkezéshez szükséges eszközöket, tárgyakat és ezek használatát. A tervezett szokásoknak megfelelően végzik a tevékenységeket érzelmi megerősítéssel az egyéni képességeket, tempót, szokásokat figyelembe véve. A nagyobb gyerekek segítenek a kicsik öltöztetésében, gyengédséggel, szeretettel veszik őket körül az udvari játékokban, sétákon (homogén csoportok esetén: pl. együtt sétál két csoport).

A beszoktatás fázisai:

- ❖ A szülővel közös óvodába lépés (kb. 1-2 hét).
- ❖ Ismerkedés az óvodai étellel, a biztonság megalapozása (1-2 hónap).
- ❖ Az óvodai élet rendszerének megismerése, a szokás és szabályrendszer gyakorlása (egész évben).
- ❖ Visszaszoktatás (folyamatosan).

Az óvoda alkalmazottai és a gyermek, a gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezza.

A gyermekek nevelésében törekszünk jó kapcsolatot kialakítani a szülővel, hogy kellő bizalom alakulhasson ki az együttműködéshez.

Minden gyermeket külön egyéniségként fogadunk el és fogadtatjuk el gyermektársaikkal, minden egyes gyermeket a pozitív oldaláról megközelítve.

Óvodánk a gyermekeket annak elfogadására és megértésére neveli, hogy az emberek különböznek egymástól.

Az ésszerű szokás és szabályrendszer biztonságérzetet, a nevelők közötti összhangot, egyező nevelő hatás megteremtését célozza. Alapja a csoport fejlettségi szintje, a feladatok és tevékenységek rendszere.

A szokás- szabályrendszer napirendet követő, tartalmi elemei azok az elvárások, amelyek az egészséges életmód, a társas kapcsolatok, a játék, a tanulás területén szokásként, szabályként jelennek meg az óvoda életében.

Az óvodánk segíti a gyermek én tudatának alakulását. Teret enged az önkifejezésnek és önértékesítő törekvéseinek és segítjük a gyermekek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését

A korlátokat úgy szükséges megszabni, hogy meg tudjanak felelni az elvárásoknak.

A nevelés akkor lesz hatékony, ha a csoport előtt álló feladatokat az óvodapedagógus érthetővé, vonzóvá tudja tenni - az egyéni sajátosságokat figyelembe véve. Az óvodapedagógus próbálja megérteni a gyerekeket, parancsolás helyett igyekezzon kérdezni,

ami elősegíti az átérzést, megérzést, így érhető el, hogy a gyermek igénye, energiája, akarata nincs visszaszorítva, más irányba terelhető. Az óvodapedagógus magyarázatában jelenjen meg a dolgok pozitív oldala. A gyermekek tevékenységéhez az óvodapedagógus biztosítson szabadságot, a pontos határok megjelölésével. A szabadság, a világos határok azt jelentik, hogy az óvodapedagógus röviden, egyértelműen, pozitívan fogalmazza meg azt, amit akar, vagy amit nem akar. A többszöri „határátlépésnél” vezessen be konzekvenciákat, következményeket, de ugyanakkor adja meg a javítás lehetőségeit is. Alakítsa ki a közösségi élet szabályait. Legyen képes nevelési taktikát változtatni, ha eredménytelennek érzi a befolyásolást. A tilalom helyett a felnőttek adjanak választási lehetőségeket a gyerekeknek, hogy önálló döntéseket hozhassanak, így változásra képessé válnak. Az óvodapedagógus örömét jelezze dicsérettel és félelemkeltés nélkül jelölje meg a veszélyeket. Az agresszív gyermek lehetőleg ne kapjon figyelmet az agresszivitásán keresztül. Az óvodapedagógus hívja segítségül a nevelésben a célirányosságot. Használjon minél több játékos eszközt az egyéni jellemzők kimutatásához (születésnap tábla, életkor mutató, a napi jelenlétet mutató tábla, jel mellett fénykép, stb.).

Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely hazaszeretet és a szülőföldhöz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus és az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modellértékű szerepet tölt be.

A gyermekszereteten túl a gyermekek egyéni fejlődése a gondos figyelem kell, hogy jellemezze.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

Jelmondatunk lehetne: „követelek, mert szeretlek, követlek, mert szeretlek”.

Az ismétlődő közös tevékenységek megszervezése:

Év elején az óvodapedagógus kitűzi a fő nevelési feladatokat, az irányadó tevékenységeket, melyhez megtervezi az időkereteket, feltételeket. Az időszakos tervekben a fő feladatokat lebontva konkrét időszakra a célokat, feladatokat. A tervek rugalmasak, fejlődést követők. A projektek tervezésében egyénre és fejlettségi szintre tervezünk.

A szocializáció szempontjából kiemelt jelentőségű a közös udvari játék, a közös kirándulások, a közös ünnepek és hagyományok.

Az intézményi szinten szervezett hagyományos programok az intézményi összetartozást segítik elő. (Jótekonysági délután, Évzáró, Bábszínházak).

A közös tevékenységek csoportonként és épületenként együttműködve nyújtjuk a közös élményeket (séták, ünnepek, közös játékok, közös mozgások, kirándulások). Megvalósulhat az egymás segítésére, társak elfogadására, megismerésére, a kisebbek óvására nevelés.

Nevelésünk során nagy hangsúlyt fektetünk a humorra.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén:

- ❖ Ragaszkodnak óvodájukhoz, társaikhoz, felnőttekhez és ezt érzelmekben, tettekben, szavakban hozzák nyilvánosságra.
- ❖ A gyermekek igényévé válik a viselkedés és a helyes cselekvés szokás szabályainak betartása, egymást figyelmeztetik a szabályok megszegése esetén.
- ❖ Értékelik saját tetteiket és az eljűk tárt magatartási példákat.
- ❖ Konfliktusos helyzetben képesek társaikkal egyezkedni.
- ❖ A felnőtt kérése nélkül is segítenek egymásnak, együtt éreznek a közösséggel.
- ❖ A közösségért szívesen dolgoznak, bíznak önmaguk képességeiben.
- ❖ Érdeklődnek társaik, barátaik iránt, ha az óvodán kívül találkoznak, örömmel üdvözlik egymást.
- ❖ A csoportba érkező vendégeket szeretettel fogadják.
- ❖ Igényükké vált a tevékenységekben való részvétel és együttműködés.
- ❖ A tevékenységeket türelmesen befejezik, képesek türelmesen ülni, figyelmesen meghallgatják a felnőttek és társaik közléseit.
- ❖ Szavak nélkül is értik környezetük jelzéseit.
- ❖ Érvényesítik kezdeményezőképességüket, kinyilvánítják tartósabb érdeklődésüket.
- ❖ Igyekeznek legyőzni a felmerülő akadályokat.
- ❖ Önálló véleményalkotásra is vállalkoznak. Választanak és döntenek ismert helyzetekben.
- ❖ Ébrednek bennük a közösségi öntudat, örülnek a közösen elért sikereknek.
- ❖ Szociálisan érette válnak az iskolába lépésre.
- ❖ A különbözőségek és a másság elfogadására képesek.

III /3. Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi-kommunikációs nevelésünk átfogja az óvodai nevelő munkánk minden területét, megjelenik valamennyi tevékenységi forma keretében, szerves része az óvodai élet minden mozzanatának, nevelésünk egész folyamatának. Az anyanyelvi nevelés a tapasztalatok, érzelmek, gondolatok szóbeli kifejezőképességének, beszédképességének fejlesztése. Az óvodai nevelés a gyermek egyéni képességeire, kíváncsiságára - mint életkori sajátosságára-, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosít a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyen keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetéről.

CÉL:

- ❖ A beszédkedv felkeltése és fenntartása.
- ❖ A tiszta, érthető beszéd, aktív szókincs alakítása.
- ❖ Az érthető, kifejező beszéd készségének kialakítása.
- ❖ Az anyanyelv ismeretének, megbecsülésének, szeretetének alapozása, kifejező erejének a megismertetése, a helyes nyelvhasználattal, mondszerkesztéssel a biztonságos önkifejezés megalapozása.
- ❖ Nyitott, magabiztos, jó kommunikációs képességgel rendelkező gyermekek nevelése.
- ❖ A helyes és szép beszéddel a gyermekek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének segítése, előkészítése szépirodalmi élmények befogadására.
- ❖ A gyermek életkorának megfelelő tempóban a beszédkedv fenntartása.
- ❖ Általánosan érvényes illemszabályok elsajátítása, a kapcsolatteremtés elemi szabályainak megismertetése.
- ❖ Értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és kreativitás fejlesztése.
- ❖ A magyar kultúra értékeinek átörökítése.
- ❖ A szülők nevelési szemléletének formálása.
- ❖ Az iskolai alkalmasság elősegítése.

FELADAT

- ❖ A derűs, nyugodt légkör biztosításával a gyermekek beszédkedvének fokozása, a gyermekek nyelvi képességének fejlesztése anyanyelvi játékokkal és felhasznált irodalmi anyag igényes összeállításával.
- ❖ A beszéd automatizmusainak, a beszédmozgásnak és beszédhallásnak a fejlesztése.
- ❖ A gyermek természetes kíváncsiságára építve a tudásvágy ébrentartásával, a felhasználható ismeretek, használható tudásanyag biztosítása rendszerszerű látásmóddal.
- ❖ Tanulási zavarokat okozó részképességek hiányosságainak megszüntetése.
- ❖ Érzelmi indíttatású, játékos, mozgásos tevékenységeken keresztül, sokszínű élmény, tapasztalatszerzés biztosítása.
- ❖ Minta és példaértékű óvodapedagógusi megnyilatkozások, szabályközvetítések.

- ❖ Egyrészt a gyermekek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlásának, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) az alkotóképesség fejlesztése.
- ❖ Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő, ösztönző környezet biztosítása.

SZERVEZETI FORMA

- ❖ Kötetlen mikrocsoportos kezdeményezések
- ❖ Irányított kommunikációs játékok.

A kommunikációs képességfejlesztés sajátos helyzete abból adódik, hogy valamennyi óvodai tevékenység kommunikációs szinten is zajlik. Tehát részint közvetítő, részint céltevékenység.

Az óvodánkban a gyakorlás lehetőségei:

- ❖ Spontán kommunikációs helyzetekben.
- ❖ Tervezett, de nem kommunikációs tevékenységhez kapcsolódó helyzetekben.
- ❖ Olyan szervezett tevékenységekkor, amikor kifejezetten kommunikációs képességfejlesztés a célunk.

A tevékenységek állandóságát a gyermek érdeklődése tartja fenn, ezért biztosítani kell a változatos cselekvéseken alapuló tapasztalatszerzés lehetőségét, és további élményeket. A meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire is építünk. Ami után érdeklődik, azt törekszik megismerni, így elindul a megismerés folyamata.

A program lehetőséget nyújt arra, hogy a gyermekek maguk vizsgálódhatnak, megbeszélhetik a jelenségeket. Az óvodapedagógus elgondolkodtatásra indítja a gyerekeket.

A pozitív megerősítés eredményeképpen, megtanulnak bízni önmagukban. A sikerélmény ösztönzi a gyereket, fokozza az értelmi fogékonyságot. A közös tevékenységek, a beszélgetések során ráérez az együttgondolkodás öröme, alakul kifejező és problémamegoldó készsége, fejlődik gondolkodása. A nap folyamán bármikor adódhat lehetőség a beszélgetésre, de a naponkénti, azonos időben szervezett „beszélgető-kör”-ben a hozott élmény, tapasztalat elmondására nyílik lehetőség. A beszéltetés és beszélni hagyás az óvodapedagógus feladata. Közben alakul a gyermek beszédfigyelme, önuralma. Képesé válik arra, hogy tudjon másokat türelemmel meghallgatni. A szervezett nyelvi játékok közben sikerélményhez jutnak. A képeskönyvek nézegetésén keresztül a könyvek szeretetére, az „olvasásra” nevelés valósul meg. A könyvek - a folyamatosan otthonról hozottakkal kiegészítve - az irodalmi élménynyújtáson túl, az ismeretbővítéseken kívül, hozzájárulnak a gyerekek esztétikai ízlésformálásához és hozzásegítenek a szókincs gyarapodásához. Az óvodapedagógus figyelje a gyermek anyanyelvi fejlettségét, beszédmegértését, kiejtését.

Feladata, hogy felfedezze a beszédhibát és időben logopédus segítségét kérje! A logopédus útmutatásai alapján az enyhe beszédhibák korrigálásában vegyen részt, ajak, nyelv, stb. gyakorlatokkal, játékos hangutánzókkal, szülővel együttműködve.

A kommunikáció eszközszerese

A kommunikáció két síkon zajlik, verbális és nem verbális. Ezek kiegészíthetik és megerősíthetik egymást. A nem verbális eszközök közül különös figyelmet fordítunk a testi közelségre, mimikára, gesztusra, érintésre.

A figyelemfelkeltés, mint kapcsolatteremtés

A nem verbális eszközök használatát már a bemutatkozáskor, kézfogáskor elkezdjük.

A gyermeket arra szoktatjuk, hogy mindig ránézzenek arra, akivel beszélnek.

Nem verbális eszközeink: érintés, melléállás.

A kapcsolattartásnál természetesen használhatjuk az udvariasság nyelvi formáit (kérem, köszönöm, légy szíves) és nem nyelvi megnyilvánulásait.

Elutasítjuk a durvaságot, a tettlegességet.

Beszélgető-kör

Napjainkban a gyermekek egyre erősebben igénylik az odafordulást, a rájuk figyelmet, a beszélgetéseket. A „kibeszélés”, a „kimondás” ösztönzésével segítjük a nehezen nevelhetővé váló gyermek megismerését.

A beszélgető-kör a nap folyamán bármikor kialakítható, kezdeményezhető.

- ❖ A tevékenységek kísérője.
- ❖ Célirányosan kezdeményezett módszer.
- ❖ A gyermeki gondolkodás, kreativitás kifejezője.
- ❖ A gyermekek érdeklődésének, szükségleteinek, vágyainak, tapasztalatainak kifejező eszköze.

Az óvodapedagógus

Az óvodapedagógus feladata a nyugodt, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör kialakítása, az egyik alapvető szükséglet kielégítése, nevezetesen az érzelmi biztonság megteremtése, a gyermek megfelelő gondozottságának biztosítása, alapvető fizikai szükségletek kielégítése. Mindezekkel párhuzamosan a gyermek számára az optimális fejlődési folyamatot, szorongásmentes tanulási viszonyt alakítson ki. Az általános elvárások mellett (tolerancia, nyitottság, elhivatottság, szeretetteljesség stb.) kiemelten fontos, hogy a nevelő-fejlesztő munkája során mindig vegye figyelembe a gyermek egyéni képességét, tehetségét, fejlődési

ütemét, családi háttérét. Ezek ismeretében törekedjék a gyermek felzárkóztatására, tehetsége kibontakoztatására, egyénre szabott fejlesztési terv alapján. Az óvodapedagógus feladata a tevékenységek megszervezésében, hogy biztosítsa minél változatosabb, többfajta tevékenység egy időben történő gyakorlásához a megfelelő feltételeket, (idő, hely, eszköz, ötlet, stb.). A megszervezésében támaszkodjon a gyermek tapasztalataira, aktuális élményvilágára.

Az óvodapedagógus nyitott, fogékony, minden újat szívesen kipróbáló, biztonságot árasztó, kezdeményező, elfogadó a nevelési folyamatban. Követi és tiszteletben tartja az egyes gyermek és a család szokásait. Segítségnyújtása egyénre szabott. Nevelési tevékenysége tudatos, gyermekszemlélete, nevelői stílusa alkotó-kezdeményező. Nagyfokú rugalmasság, felelősségtudat kell, hogy jellemezze - programunk nem túri el a csak rutinnal végzett munkát - **fokozottabb felkészültséget, önképzést kíván.** A biztonság iránti igényt állandó jelenlétünkkel elégítjük ki. Nem vagyunk állandóan a középpontban, de sohasem maradhatnak a gyerekek magukra, segítő, megerősítő jelenlétünket állandóan érezniük kell.

Innovációk használata:

- ❖ A kompetencia alapú programcsomag – Játsszunk?! Természetesen – a világ befogadásának elérhetősége.
- ❖ Meseterápia
- ❖ Beszéd-nyelv-játék anyanyelvi fejlesztőjáték
- ❖ Így tedd rá! - népi játék, néptánc módszertan
- ❖ Boldogság óra

Személyiségünkkel képviseljük a társas együttlét elemi szabályait:

- ❖ Hagyd játszani a társadat!
- ❖ Segítsd, ha rád szorul, te erősebb és ügyesebb vagy!
- ❖ Ha rombolást játszol, a magadét építsd és rontsd el!
- ❖ Mesemondáskor légy csendben!
- ❖ Igyekezz örömet szerezni másoknak, ez neked is jó!
- ❖ Az óvó néninek mindent megmondhatsz, tudta nélkül ne hagyd el a játszóhelyet!

A dajkák

A pedagógiai munka közvetlen segítői. Jelenlétük a különböző tevékenységekben és színtereken állandó. A dajka egyike a gyermekeket nevelő felnőtteknek, aki épp úgy, mint az óvodapedagógus, magatartásával, beszédstílusával, öltözködésével hatást gyakorol a kisgyerekekre. Ahhoz, hogy a nevelési folyamatban aktívan részt vehessen, elsősorban arra van szükség, hogy megfelelő szinten tájékoztatva legyen az óvoda és az egyes óvodapedagógus nevelési elképzeléseiről, módszereiről. Tudnia kell milyen célok érdekében, hogyan kívánják az óvodapedagógusok a gyermekcsoport fejlesztését megvalósítani. Ez a tudás a szakképzett dajkák esetében megsokszorozható a felnőttektől kiinduló nevelő hatásokat.

Kiemelt feladatai:

- ❖ Segítse a tisztálkodási részfolyamatok elsajátítását!
- ❖ Igény szerint segítsen az öltözködésben, vetkőzésben.
- ❖ Kérje a gyermekek segítségét a napi tevékenységeiben.
- ❖ Köszönje meg a gyermekeknek, ha a feladatot elvégezte.
- ❖ Tartsa tiszteletben a gyermek munkáit.
- ❖ Örömmel vegyen részt a gyermekek napi tevékenységeiben, kapcsolódjon be a játékaikba, ha igénylik.
- ❖ Magatartása legyen példamutató.
- ❖ Természetes hangon beszéljen a gyerekekkel, szülőkkel.

IV. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

IV /1. Óvodánk személyi feltételei

Óvodapedagógus: jelenleg 7 fő

Dajka: /szakképzett 5 fő.

Pedagógiai asszisztens: jelenleg 2 fő

Karbantartót szükség szerint a fenntartó biztosít.

Óvodapedagógusaink közül főiskolai végzettségűek: 7 óvodapedagógus.

2 óvodapedagógus már szakvizsgát tett, 1 fő fejlesztő pedagógusi, 1 fő művészetterapeuta másoddiplomával rendelkezik.

A negyedik ciklus teljesítését megkezdjük.

Óvodapedagógusaink többségére jellemző, hogy szakmai fejlődésükhöz igyekeznek mindent megtenni.

Az óvoda napi működőképességének figyelembevételével - mindenki számára biztosított a tovább és átképzéseken való részvétel. A szakképesítési keret terhére helyben is szervezünk továbbképzéseket szak-konzulens bevonásával.

Az óvodapedagógusi önállóság különböző szinten, de majd mindenkinél kialakult.

Az óvodában, a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll. A nevelőmunka kulcs szereplője a pedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára.

Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkájának hozzá kell járulnia az óvodai nevelés eredményességéhez. A dokumentumok elkészítése a kollégák együttműködésével valósul meg. A folyamatokat dokumentáljuk.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködését igényli.

IV / 2. Óvodánk tárgyi feltételei

Óvodánk rendelkezik a Pedagógia Program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel. Az óvoda épületét, udvarát, kertjét, berendezését oly módon alakítottuk ki, hogy az szolgálja a gyermekek biztonságát, kényelmét, megfeleljen változó testméretének, biztosítsa egészségük megőrzését, fejlődését. A gyermekek által használt tárgyi felszereléseket, számukra hozzáférhető módon és biztonságukra figyelemmel helyeztük el.

Az intézmény a belső tárgyi infrastruktúra fejlesztésére vonatkozó intézkedési terve a Munkaterv része.

Helyiségeink:

Helyiségeink megnevezése	Darabszám
Csoportszoba	6
Tornaszoba	1
Logopédia, egyéni fejlesztő és nevelői szoba, beteg szoba	3
Játszóudvar	3
Óvodavezető iroda	1
Gyermeköltöző	4
Gyermekmosdó, WC	4
Felnőtt öltöző	1
Melegítő, tálaló, mosogató konyha	3
Felnőtt mosdó, WC	3
Mosléktároló	1
Raktár, szertár	3
Udvari játéktároló	3
Előszoba	4

A szülők fogadására nincs külön helységünk. Azt, hogy éppen melyik helységben fogadjuk a szülőket, a szülővel való találkozás célja határozza meg. A termekben és az öltözőkben, az utóbbi években a bútorokat újakra cseréltük (pályázat útján, önkormányzati segítséggel). Rendszeressé váltak a sütő-főző, salátakészítő programok, ehhez a feltételek biztosítottak. A programhoz rendelt eszközállomány folyamatos, tudatos fejlesztésére törekszünk. Az elmúlt években energiatakarékos gépekre cseréltük a régi elektromos berendezéseket. Beszerzésre került mosógép, illetve mosogatógépek.

NEVELŐMUNKÁT SEGÍTŐ JÁTÉKOK ÉS EGYÉB ESZKÖZÖK

JÁTÉKOK, JÁTÉKESZKÖZÖK (mennyiség eszköz fajtanként)

ESZKÖZÖK, FELSZERELÉSEK	MENNYISÉGI MUTATÓ	MEGJEGYZÉS
<u>1.Ének, zene, eszközei</u>		
Metalofon félhangokkal	3db-3db gyereknek való	Épületenként
Hangszerkészlet (22db)	2db.	Épületenként
Csörgőkarika	3db.	Épületenként
Cintányér	3db	Épületenként
Réz csengő	5db	Csoportonként
Csörgődob	3db	Épületenként
Hangok	1db	Csoport
Képfestő szoknya	20 db	Óvoda
<u>2.Mozgás</u>		
Tornaszőnyeg	5db.	Csoportonként
Bújócska csúszda	1db	Épület
Tornapad	6db.	Csoportonként, ill.a tornaszoba Épület
Tini- kondi tornagarnitúra	2db.	Épületenként
GREISWALD tornaszer	3db.	Épületenként
Ugrózsámoly	2db.	Csoportonként

Ugráló labda	5db.	Épületenként
BADY ROLL készlet	3 garnitúra	Tornaszoba
Karikák	10db-15db.	Tornaszoba, Épületenként
Labdák különböző méretben	10-10-10db. ill.5-5db	Épületenként
Alagút	2db.	Csoportonként
Krokodil, csiga libikóka	5db.	
Univerzális 5 szög	2 táska	Tornaszoba
Pályakijelölő korong	2 doboz	Tornaszoba
focikapu	2 db	Udvar
focilabda	20 db	Udvar
rugó fal	2 db	Udvar
Dynair párna	1 db	Tornaszoba
Bója	8 db	Tornaszoba
Akupresszúrás szőnyeg	3 db	Épületenként
<u>3.Anyanyelv, kommunikáció</u>		
Nagy báb készlet	3garnitúra	Épületenként
Ujj báb készlet	2 csomag	Épületenként
Mesekönyvek (gyerek használatra)	10-15db	Csoportonként
Mesekönyvek óvónői használatra	10-15 db.	Csoportszobában (a többi szertárból, ill. a könyvtárból bevihető)
Szakkönyvek, CD-k	20 db	Csoportonként, épületenként
Mesekártyák	2-4 csomag	Csoportonként
Jelmezek	1 garnitúra	Óvoda
Diafilmek	2-3 db.	Épületenként
Báb paraván	3db.	Épületenként
Dominó (összetartozó párok, ellentétek, foglalkozások, keresd a párját, stb...)	3-5 db.	
Szavak, gyűjtőfogalmak	2-4db.	Csoportonként

Okoskocka	1 garnitúra	Csoportonként Óvoda
<u>4. Értelmi képességeket fejlesztő eszközök</u>		
Fogantyús puzzle	5-10db.	Csoportonként
Puzzle fából, kartonból	5-10db.	Csoportonként
Térbeli kirakó	2-4db.	Csoportonként
Kirakó játékok, varázskockák	2-4db.	Csoportonként
Dominók	2-3db.	Csoportonként
Lottó játék	2-3db.	Csoportonként
Memória játék	3-6db.	Csoportonként
Színpárosítás	2-4db.	Csoportonként
Mozaikkirakó	2db.	Csoportonként
Szabályjáték	5-10db.	Csoportonként
Tapintásos észlelés	3db.	Épületenként
Tömegészlelés	2garnitúra	Óvoda
Hallásészlelés	2garnitúra	Óvoda
Látásészlelés	2garnitúra	Óvoda
Habszivacsformák	2-2garnitúra	Óvoda
Szórakozás a geometriával	2garnitúra	Óvoda
Magasságmérő	2db-5db	Óvoda
Ejtőernyő	3 db	Épületenként
<u>5.Ábrázolás</u>		
Plüss állatok	5db.	Csoportonként
Formaillesztő játékok	2-4db.	Csoportonként
Fejlesztőjátékok (kalapáló játékok, formabedobó, formaválogató, toronyépítő,)	2-4db.	Csoportonként
Gyöngyfűző, mintafűző, láncszemek,	3-5db. 2-4db.	Csoportonként Csoportonként
Tekergők fából	3-5db.	Csoportonként

Fűzőcske	2-4db.	Csoportonként
Kézügyességet fejlesztő játékok	2-4db.	Csoportonként
Írás előkészítő játékok	2db.	Óvoda
Festőhenger készlet	5db.	Csoportonként
Komplett gyurmázó szett	10db.	Óvoda
Kötöző hánacs	2db.	Csoport
Mozaik szett	Minden szín,	Csoportonként
Festékek, ecsetek, vizes tálak	25db ecset, 6db ecsettál	Csoportonként
Ragasztók	(többféle) 3-10db.	Csoportonként
Agyag, gyurma	Színek, igény szerint	Csoportonként
Rajzlap, karton, színes hajtogató lapok stb..	Igény szerint, folyamatosan feltöltve	Épületenként
Szövőkeret	3db.	Csoportonként
Varróeszközök, fonalak	Igény szerint	Csoportonként
Ceruza, zsírkréta	Igény szerinti mennyiségben	Óvoda
Aszfaltkréta	5 doboz	Épületenként
Festményszáritó	3 db	
<u>6.Természeti-emberi-tárgyi környezet...</u>		
Képkártyák (zöldségek, állatok stb...)	5-7db.	Csoportonként
Mágneses képkirakó (állatok fejlődése...	3-5db.	Csoportonként
Életközösségek	3-5db.	Csoportonként
Lap puzzle	5-10db.	Csoportonként
Évszakok	2-4db.	Csoportonként
Naptárak	2-4db.	Csoportonként
Öltözködés évszaknak megfelelően	3-5db.	Csoportonként
Testrészek megismerése	3-5db.	Csoportonként
Érzékszerveink	3db.	Épületenként
Egészségnevelés	3db.	Épületenként

Földgömb	1db.	Óvoda
Közlekedési ismeretek	2-4db.	Csoportonként
Mérőeszközök	2-4db.	Óvoda
Akváriumok	6db.	Csoportonként 1-1db.
Sor és halmazalkotás	1db.	Óvoda
MINIMAT	2készlet	Óvoda
Tükrözés	25db.	Óvoda
Számlálás	3-5db.	Épületenként
Karikás számegegyeztető	1db.	Óvoda
Szám-számkép dominó	5db.	Épületenként
Homokmalom, vízkerék	2-3db.	Épületenként
<u>7.Különféle játékformák</u>		
Játék babák, rongybabák	5-7db.	Csoportonként
Magasságmérő	5db.	Óvoda
Babakocsi	1-2db.	Csoportonként
Babaágy	1db.	Csoportonként
Babaházak	2db.	Óvoda
Bútorok, kiegészítők	1 garnitúra	Óvoda
Háztartási eszközök	változó mennyiségben	Csoportonként
Konyhai eszközök	változó mennyiségben	Csoportonként
Elárusítópult fából, pénztárgép stb..	5db.	Óvoda
	5db	Óvoda
Élelmiszerek fából, gyümölcsök, zöldségek műanyagból	5 garnitúra	Óvoda
Kiegészítő eszközök:(orvosi játékok, kozmetikai készlet...)	5db.	Óvoda
Építőelemek, járművek fából	3-5 féle, 4-6db.	Csoportonként
Vonat szettek fából és kiegészítők	2-4 garnitúra	Csoportonként
Közlekedési játékok műanyagból	2-4 garnitúra	Csoportonként
Vizező készlet és kiegészítők	2db	Óvoda
Építőkockák	2-3 féle	Csoportonként

(műanyagból, fából)		
Papírtégla készlet	1 garnitúra	Óvoda
Barkácskészlet	3db.	Épületenként
Üveggolyópálya	5db.	Óvoda
Lego asztallal, székekkel	2-3 doboz, 5db.	Csoportonként
Szerelőkészlet	3db.	Épületenként
Szabályjátékok fából	2-3 fajta	Csoportonként
Abaszkusz	2db.	Óvoda
Feladatkétyák	10 készlet	Óvoda
Tömeg-és térfogatmérés	2garnitúra	Óvoda
Geometriai formák	2 garnitúra	Óvoda
Síkidomok	2garnitúra	Óvoda
Térépítők	2 garnitúra	Óvoda
Téri tájékozódás fejlesztése	2 garnitúra	Óvoda
Stratégiai játékok	3-5db.	Óvoda
<u>8.Munka jellegű tevékenységek eszközei</u>		
Lombseprű	6db.	Óvoda
Locsoló kanna	6db.	Óvoda
Gereblye	12db.	Óvoda
Talicska	10db.	Óvoda
Homokozó állatforma	4 csomag	Óvoda
Homokozó lapát	4csomag	Óvoda
Hosszú nyelvű lapát	10db.	Óvoda
Vödör	15-20db.	Óvoda
Szita	5-10db.	Óvoda
Dömper	6db	Óvoda
Műanyag járművek	10db.	Óvoda
Rollerek	15 db.	Óvoda
Gyerek kerékpárok, két méretben	12db.	Óvoda
	4-6db.	Óvoda

Bébi motorok	15db.	Óvoda
Labdák	8db.	Óvoda
Műanyag lovak	6db.	Óvoda
Karikák	2	Óvoda
Babaház és a felszerelések	15db.	Óvoda
Udvari fajtékók	2db.	Óvoda
Csúszdák	3db	Épületenként
Hinták	5db.	Óvoda
Ugráló kötél	4-6db.2db.	Óvoda
Többfunkciós műanyag asztal	15 fële	Óvoda
Asztali játékok		
<u>9.Nevelő munkát segítő egyéb eszközök</u>		
Magnetofon	5db.	Csoportonként
Hangszóró	5 db.	Csoportonként
Diavetítők	5db.	Óvoda
Vetítővászon	2db.	Óvoda
Számítógépek	1db.	Óvoda
Nyomtató, fénymásoló	1db.	Óvoda
Trambulin	3db.	Épületenként
Egyensúlyozó korong	3db.	Épületenként
Egyensúlyozó tölcser	1db.	Óvoda
Egyensúlyozó tányér	1db.	Óvoda
Egyensúlyozó szék, bölcső	1db.	Óvoda
Félgömblepegető	1 garnitúra	Óvoda
Függőágy	1db.	Óvoda
Labdazóna	1db.	Óvoda
Manó számítógépes fejlesztő program	10db.	Óvoda
Logico fejlesztőjátékok	1 készlet	Óvoda
Szakkönyvek, cd-ék, az óvodai		Óvoda

munkát segítő kiadványok, folyóiratok...		Óvoda, ill. épületenként
BOZSIK PROGRAM ESZKÖZEI		

A módszertani segítséget nyújtó, a gyermeki tevékenységekhez ötleteket adó szakkönyvek beszerzése évek óta folyamatos, melyekkel nem csak az óvoda könyvtára, de az épületek nevelőszobái és a csoportszobák is bővülnek.

Intézményi szinten vetítővászon, csoportonként cd lejátszó áll rendelkezésre.

IV / 3. Az óvodai élet megszervezése

Napirend

A gyermek egészséges a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a heti rend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermekek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg. A jó napirendet folyamatosság és rugalmasság jellemzi, amelyet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítanak ki. Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást végző munkatársakkal. Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését, valamint fejlesztését, a fejlődésük nyomom követését az egyéni fejlődési napló mutatja. Az óvodai nevelés csak a Pedagógiai Program alapján valósulhat meg a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

A gyermekek életkorának megfelelő optimális életritmus kialakítására törekszünk, így az óvodai napirendben is vannak rendszeresen ugyanabban az időben végzett tevékenységek, melyek segítik a gyermeket eligazodni az időben, szabályozzák tevékenységeit, ritmust adnak napjainak, és mindezek kihatnak életfolyamataira is. Ez természetesen nem azt jelenti, hogy figyelmen kívül hagyjuk a gyermekek igényeit, csupán felkínálunk tevékenységeihez egy olyan rugalmas időkeretet, amihez életkorának, fejlettségének megfelelően fokozatosan megtanul, majd alkalmazkodni.

Óvodánk nyitva tartása:**6.30- 16.30-ig.****Az óvoda kapujának zárási rendje:****Nyitva: 6.30 – 9.00****Zárva: 9.00 – 12.30****Nyitva: 12.30 – 13.00****Zárva: 13.00 – 15.00****Nyitva: 15.00 – 16.30****Általánosan megjelenő napirend:**

6.35- 11-ig

- Játék a csoportszobában, egyéni és csoportos tevékenységek, részképességek fejlesztése (tehetséggondozás, ill. felzárkóztatás is), kötött és kötetlen tevékenységek, testápolás, tízórai, mozgás,

11-12-ig

- Játék az udvaron, mozgás – élményszerző séta, tapasztalat, élménygyűjtés, megfigyelések.

12-15-ig

- Ebéd, pihenés, rugalmas ébredés, egyéni fejlesztés.

15-16. 30-ig

- Uzsonna, játék a csoportban, szabadban.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén:

- ❖ A testápolási szokásoknak megfelelően a gyermekek teljesen önállóan, felszólítás nélkül tisztálkodnak, fogat mosnak.
- ❖ A tisztálkodási eszközökre vigyáznak, helyére teszik azokat. Zsebkendőjüket önállóan használják.
- ❖ Önállóan eldöntik, hogy mennyi ételt fogyasztanak, önállóan töltik a folyadékot a kancsókból. Ha szomjasak, önállóan töltenek vizet a csapról a nap bármelyik szakában.
- ❖ Készség szinten használják a kanalat, villát, kést.
- ❖ Esztétikusan terítenek, higiénikusan étkeznek, étkezés közben halkán beszélnek.
- ❖ Teljesen önállóan öltöznek. Ruhájukat ki-begombolják, cipőjüket ki-befűzik, bekötik. A ruhájukat esztétikusan, összehajtva a ruhazsákba illetve a polcra teszik.
- ❖ A környezetükben igyekeznek mindenütt rendet tartani.
- ❖ Ügyelnek saját külsejükre, melyben megjelenik a szépre, ízlésesre törekvés.

- ❖ Felismerik a környezetükben lévő baleseti forrásokat, és képessé válnak ezek elkerülésére. A már megtörtént baleseteknél segítséget nyújtanak.

Heti rend:

A heti rend vezeti a rendszeres visszatérő tevékenységet, mely segíti a biztonságérzetet, a tájékozódást, a rendszeresség megszokásának kialakulását. Pontos helyet kell találni a rendszeres mozgásfejlesztésnek, a heti rendszeres (szabadon választható, de kötelezően elvégzendő) gyermekmunkának: viráglocsolás, takarítás, állatok etetése, gondozása, stb.

Pontos megjelölést igényel a tornaszoba beosztása miatt, a testnevelés és a nagyok összevont énekes-körjátékos foglalkozása, valamint a zöldség- és gyümölcsnapok, sütő-főző programok. Az óvodapedagógus maga dönti el, hogy hol van a közvetlen részvételére szükség.

Minden korosztálynak kötelező a testnevelés, heti egy mese, a nagyoknak az ének. Más korosztályban kötetlen tevékenységek választhatók.

A komplex foglalkozások helyei és időkeretei megváltoztathatók. A tanulás megszervezésénél és tervezésénél az óvodapedagógusé a pedagógiai szabadság adta lehetőség és felelősség.

IV/ 4. Óvodánk kapcsolatai

Az Óvoda, óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, szoros együttműködés során érvényesíti az intervenciók gyakorlatát, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

A családdal az óvoda úgy igyekezzék megteremteni az egyensúlyt a nevelésben, hogy azt kiegészítse, gazdagítsa.

Az együttműködés egy folyamat, amelyet nem csak időszakos cselekvések sorozatának tekintünk. Pontosán kell tudnunk, hogy mit várunk el egymástól, amelynek alapja a rendszeres véleményfeltárás, ami az önértékelés megvalósításának is egyik fontos alappillére.

Alapelvei:

- ❖ Bizalom teli őszinte légkör.
- ❖ Egyenrangú partnerkapcsolat.
- ❖ A másság tisztelete, elfogadása.
- ❖ Nyitott, segítőkész testület.
- ❖ Egyenletes kapcsolattartás.
- ❖ Pedagógus-etika.

Az óvodapedagógus a folyamatban:

- ❖ Megteremti az oldott kapcsolattartás lehetőségét.
- ❖ A kapcsolatot közös célkitűzésekkel a gyerek érdekeinek rendeli alá.

- ❖ Az egyes családok nevelési felfogását tudomásul veszi.
- ❖ Az óvodapedagógus tapintatosan segíti a családi nevelést.
- ❖ Gondoskodik a folyamatos információcseréről és a rendszeres közös programokról.
- ❖ A szülők, a gyerekek személyiségjogait tiszteletben tartja.

A kapcsolattartás formái:

- ❖ Szülői értekezletek, fogadóóra.
- ❖ Ismerkedő, tájékoztató.
- ❖ Családlátogatások: ismerkedő, évközi aktuális.
- ❖ Anyás beszoktatás.
- ❖ Napi kapcsolattartás.
- ❖ Szülőkkel együtt szervezett rendezvények.
- ❖ Útmutatók, kiadványok, küldetésnyilatkozatok eljuttatása a leendő szülőknek.
- ❖ Falitáblán közérdekű hírek.
- ❖ Zárt óvodai facebook csoportok.
- ❖ Kérdőívek.
- ❖ Szülő rendszeres tájékoztatása a gyermeke egyéni fejlődéséről.
- ❖ Munkadélutánok, sportdélutánok.

Kapcsolattartás, együttműködés lehetőségei a szülőkkel:

- ❖ A szülőknek **lehetőségük van rá**, hogy az óvodában folyó pedagógiai munka kialakításában **a megfelelő fórumokon aktívan részt vegyenek**, javaslataikkal segítsék elő a közös gondolkodást.
Együttműködési fórumok: - családlátogatás,
- szülői értekezletek,
- nyílt napok,
- fogadóórák
- rendezvények.
- szülői elégedettség mérés
- ❖ A beszoktatási idő leteltével hospitálási lehetőséget biztosítunk a szülőknek, hogy csendes szemlélői lehessenek óvodai életünknek.
- ❖ A gyermekek értékelését az **óvodapedagógusok végzik** a gyermekenként vezetett **Fejlődési napló, személyiségi lap és egyéb megfigyelések, mérések alapján.**
- ❖ A gyermekkel kapcsolatos **méréseket, vizsgálatokat csak a szülő beleegyezésével lehet elvégezni. Az eredményekről a szülőt folyamatosan tájékoztatjuk.**
- ❖ Közös programok szervezése

Szülőkkel közös rendezvények:

- ❖ Jótékony gyermekdelután alapítványi segítséggel.
- ❖ Adventi játszóház
- ❖ Mikulás, karácsony
- ❖ Kirándulások (helyi- lovas kocsis-szánkós).
- ❖ Családi nap.

A szülők közösségei:

- ❖ Csoportonként 2-3 fő tisztségviselővel és 1 fő vezető intézményi szinten.
- ❖ Korszerűbb Óvodáért Alapítvány 5 fő kuratóriumi taggal.

Az együttműködés célja:

- ❖ A szülő, gyermek, pedagógus hatékony együttműködése.
- ❖ Az óvoda és családok egymásiránti tiszteletének, bizalmának erősítése.
- ❖ Kölcsönös segítségnyújtás.
- ❖ A gyermekén keresztül pozitív hatás gyakorlása a szülőkre.

Az együttműködés feladatai:

- ❖ Az óvoda alapelveinek, céljainak, feladatainak összehangolása.
- ❖ A családok életében azon pontok megkeresése, amelyen keresztül a gyermekek mélyebb megismeréséhez, megértéséhez vezet az út.
- ❖ Hagyományos együttműködési formák felülvizsgálata, a jól működők továbbfejlesztése, a kevésbé jól működő formák elhagyása.
- ❖ A gyermeki, szülői és pedagógus jogok és kötelezettségek megismertetése, (törvények).

Az együttműködés várható eredménye:

- ❖ Megteremtődnek azok az együttműködési formák, melyekkel közösen segítik a szülők és az óvoda a gyermekek személyiség fejlesztését, képességeik kibontakozását.
- ❖ Az óvoda a szülőkkel karöltve, azonos célokkal, követelményekkel biztosítja a gyermekek fejlődéséhez a legoptimálisabb környezetet.
- ❖ A szülők naprakész információt kaphatnak.

Kapcsolat az iskolával:

Az iskolával a kapcsolattartás folyamatossága az együttműködés nélkülözhetetlen eleme, mivel sok közös programon veszünk részt. A tartalmi kapcsolat kialakítása feltétele a gyermekek zavartalan iskolakezdésének. A kölcsönös érdeklődés, intézménylátogatás lehetőséget ad a programok megismerésére, esetleges összehangolására is, hozzájárulhat az elképzelések megismeréséhez, megértéséhez.

A kapcsolattartás formái:

Látogatások, tapasztalatcserék, „bemutató” napok, tájékoztatások a gyermekek fejlődési üteméről, a várható alkalmazkodási nehézségekről, egymás rendezvényein, ünnepein történő megjelenés, esetleg közreműködés.

A **napközi konyhával**, az élelmezésvezetővel a rendszeres kapcsolattartás annak érdekében, hogy az étrend összeállítás minél inkább a korosztályhoz igazodóbb legyen, és támogassa az óvoda egészséges táplálkozásra nevelési törekvéseit, a sütő-főző, valamint a gyümölcs és zöldségnapi programjainkat.

A **közművelődési intézmények, könyvtár, múzeum, művelődési ház** kínálataiból az óvoda úgy válogasson, hogy az elősegítse a nevelési feladatok színes megoldását, de zárja ki azokat az ajánlatokat, amelyek az óvoda érték közvetítésével, pedagógiai elveivel, nem összeegyeztethetők, silány tartalmúak.

A kapcsolattartás formái:

Látogatás, tájékoztatás, megbeszélés, részvétel a rendezvényeken, az intézményekben tartott óvodai rendezvény, kiállítás stb.

A **fenntartó önkormányzat** meghatározza munkánk feltételeit. A kapcsolat egyfelől hivatali, másfelől támogató, segítő jellegű. Problémáink megoldásában mindig a konstruktivitás jellemző.

A kapcsolattartás formái: gazdálkodási feladatok az önkormányzat és az óvoda között az intézményvezetőkön keresztül személyes megbeszélésekkel, intézkedésekkel történik. Beszámolók, tájékoztatók. Látogatások a gyerekekkel. Rendezvényeinken való részvétel. Mindennapi életünk iránti érdeklődés.

Az óvoda egyéb kapcsolatai:

Törvény adta lehetőségek és személyes találkozások.

- ❖ Bács- Kiskun Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Kunszentmiklós.
- ❖ Bács- Kiskun Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Megyei Szakértői és Rehabilitációs Bizottság Kecskemét.
- ❖ Környező községek óvodái.
- ❖ Védőnő, orvos, fogorvos.
- ❖ Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat.
- ❖ Szociális segítő
- ❖ A község vállalkozói.

- ❖ Rendőrség.
- ❖ Tűzoltóság.
- ❖ Civilszervezetek (KÖSZI, Polgárőrség).
- ❖ Korszerűbb Óvodáért Alapítvány.

IV/ 5. Az intézményen belüli feladatok, tevékenységek

Feladatok:

- ❖ Hogy az óvodai feladatoknak megfelelően megadjunk minden segítséget a hátrányok csökkentéséhez, a családgondozás és az egyéni bánásmód keretei között.
- ❖ A gyermeki, szülői jogok megismertetése és érvényesítése az intézményben.
- ❖ Biztonságos, egészséges óvodai környezet megteremtése.
- ❖ Intézményen belül szociális szolgáltatások szervezése.
- ❖ Rendszeres kapcsolattartás a szülőkkel.
- ❖ A gyermek képességeinek megfelelő pedagógiai ellátásának biztosítása.
- ❖ Együttműködés a gyermekvédelmi partnerekkel, társszervekkel.
- ❖ A gyermeket, családot megillető kedvezményekhez jutás elősegítése.

Elvek:

Mindenekelőtt a család tiszteletben tartása, a családi nevelés erősítése és ezzel együttesen a gyermek iránti felelősség ébrentartása. Tapintatos személyes kapcsolat kialakítása azon családokkal, akik segítséget kérnek vagy segítségre szorulnak. A titoktartási kötelezettség minden családokat érintő kérdésben érvényesül.

Az óvodánk hagyományos együttműködését a családokkal, új szemlélettel, új formákkal gazdagítjuk. A család mással nem pótolható.

A családi nevelés feltérképezése szükséges a fejlődés követése közben. A megfelelő viszony kialakítása a szülővel ebben a szakaszban a későbbi megoldások alapvető feltétele. Amennyiben a közvetlen viszony kialakulását valamilyen körülmény akadályozza, úgy az óvodában kiemelt személyes törődéssel és fejlesztéssel igyekezni kell a gyermek fejlődését segíteni. A jól működő családok szokásainak, értékrendjének megismerését ugyanolyan fontosnak tartjuk, mint a krízishelyzetben lévő családokét.

Az óvodán belüli törődés kiegészül a nevelési tanácsadó segítségével is. A gyermekvédelem valamennyi óvodapedagógusnak családgondozási feladatként kötelessége.

Dokumentálása a csoportnaplóban történik. A munka koordinálását összesítő adminisztrálását óvodánkban az óvodavezető végzi.

Feladata a csoportvezető óvodapedagógusokéval azonos: az esetek feltérképezése, az illetékeseknek adatszolgáltatás, környezettanulmány felkérésre, kapcsolattartás a nevelési tanácsadóval, az önkormányzat szociális és gyámügyesével, családsegítővel.

A gyermekvédelmi munka fő feladata a megelőzés, amely során a lehetőségekhez, mérten a veszélyeztettség kialakulását kellene megakadályozni.

Figyelemmel kíséri a gyermekek rendszeres óvodába járását, problémás esetekben eljár a megfelelő szakhatóságnál.

Érdekképviselőt lát el a szociális, a nevelő-fejlesztő, az egészségügyi, szociálpolitikai, jogi érdekérvényesítő, valamint a gyermekjóléti-és védelmi szolgáltatások igénybevétele érdekében.

Kapcsolatot tart és együttműködik a Családsegítő – és Gyermekjóléti Szakszolgálattal, a Bács-Kiskun Megyei Pedagógiai Szakszolgálattal, Gyámügyi Hivatallal, védőnővel.

Törekszünk arra, hogy megelőzzük a veszélyeztetett státusz kialakulását, a legsúlyosabb esetben történik meg a veszélyeztetett helyzetben élő gyermek, nyilvántartásba vétele.

Szemponjtjai:

Súlyos anyagi nehézségekhez kapcsolódó elhanyagoló nevelés, tágabb környezet, pszichés károsodás, testi-lelki bántalmazás, súlyos érzékszervi károsodás, tartós betegség.

Veszélyeztetett helyzetben élő gyermeknek tekintjük, akit családjában, környezetében ismétlődő fizikai vagy lelki bántalmazás, zaklatás, erőszak, elhanyagolás ér és ezt nem ellensúlyozza semmi.

A gyermekek védelméről és a Gyámügyi igazgatásról szóló 1997. XXXI. törvény 67/A§, valamint a végrehajtására kiadott 149/1997.(IX.10.) kormányrendelet 83/A§ tartalmazza a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzet megállapítására irányuló eljárás részlet szabályait.

A Jegyző a benyújtott kérelmek alapján nyilvántartásba veszi az óvodás korú gyermekeket, megállapítja a jogosultságot, melyről értesíti az intézményt.

A legjobb anyagi és kulturális körülmények között élő családokban is sérülhetnek mentálisan a családtagok, a megromlott emberi kapcsolatok következtében.

A hátrányos helyzetben lévő családok gyermekei részére igyekszünk különböző pályázati úton nyert pénzből kedvezményessé tenni a kirándulásokat, színházlátogatásokat, törekszünk szociális hátrányaik csökkentésére (játék, ruhanemű, mesekönyv...).

Feltételezzük, hogy minden család közvetít a gyermek számára valamilyen mértékben értéket.

A szülőt partnernek tekintjük a nevelésben, akinek igényei és szükségletei vannak.

Nincsenek velük szemben előítéleteink. Felelősséget érzünk a gyermekkor nyugalmanak, derűjének megőrzésében, hiszen a rohamos változások, a modern élet stressz-hatásai egyre inkább szükségessé teszik a gyermekkor óvását, védését.

A megszüntetés feladatai

- ❖ A felzárkóztatás megszervezése.
- ❖ Egyéni tehetséggondozás.
- ❖ A hátrányok csökkentése érdekében egészségvédő és mentálhigiénés programok szervezése.
- ❖ Szülők segítése a szülői szerep eredményesebb betöltése érdekében.
- ❖ A gyermekek szociális helyzetének lehetőség szerinti javítása.
- ❖ A segítő szakemberek igénybevétele a problémák típusainak megfelelően.
- ❖ Együttműködés társszervekkel, jelzőrendszer működtetése.

Intézményen belüli tevékenységek, feladatok

- ❖ Óvodai szociális szolgáltatások felkínálása (felügyelet, étkeztetés, segélyjavaslat, ingyenes ruhasegély, stb.).
- ❖ Logopédiai, gyógypedagógiai ellátás biztosítása.
- ❖ Egyénre szabott fejlesztési tervek készítése, fejlesztés, a fejlesztés nyomon követése a fejlődési naplóban.
- ❖ Közös kirándulás, családi délutánok szervezése.
- ❖ Óvodai fejlesztő program.

Várható eredmény

- ❖ Érvényesülnek a gyermeki jogok.
- ❖ Megvalósul a szociális hátrányos helyzetű, ill. veszélyeztetett gyermekek felzárkóztatása, tehetségfejlesztése, hiányzásaik minimalizálása.
- ❖ Folyamatos, egymást segítő kapcsolat alakul ki a rászoruló családok és óvoda között.
- ❖ Csökken az esélyegyenlőtlenség.

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek integrált nevelése

Az óvodai nevelés országos alapprogramja és a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve határozza meg az óvoda feladatát e területen. Kiemelt figyelmet igénylő az a gyermek, aki a Szakértői és Rehabilitációs Bizottság szakvéleménye alapján: testi, érzékszervi, értelmi, beszéd, vagy más fogyatékos, autista, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, BTM gyermek, kiemelten tehetséges gyermek. A sérült és az ép gyermekek kölcsönös tapasztalatai egymásról, közös tevékenységeik, együttes élményeik azt valószínűsíthetik, hogy később is elfogadók, igény szerint segítőkészek lesznek egymás iránt. A szülei is megtapasztalják a toleranciát, az ép gyermek számára pedig, természetes lesz a „különbözőség”.

CÉL

- ❖ A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek alkalmazkodó képességének, önállóságának, együttműködésének fejlesztése, integrált csoportok keretén belül.
- ❖ A gyermekben rejlő tanulási potenciálok kihasználásával a problémamegoldó képességre nevelés.
- ❖ A sérült, illetve lassabban fejlődő funkciók lehető legkorábbi és leghatékonyabb fejlesztése, a gyermekek életminőségének javítása.
- ❖ A sérült funkciók pozitív irányba történő fejlesztése, a sikeres, kudarcától mentes iskolai pályafutás kezdése érdekében.
- ❖ Az átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkező gyermek fejlesztése.

FELADAT

- ❖ A speciális fejlesztő tevékenységek megszervezése.
- ❖ A napi életritmusba a speciális tevékenységek beépítése, melyek a sérültek felzárkóztatását segítik elő.
- ❖ I. számú munkaközösség segítségével fejlesztések, programok.
- ❖ A sérülés specifikus fejlesztése szakemberek segítségével.
- ❖ Differenciált, a szükségletekhez igazodó segítségnyújtással képességfejlesztés, a hiányosan működő képességek kialakítása, fejlesztése, esetleg korrekció valamennyi területen.
- ❖ Egyénre szabott fejlesztőprogramok készítése a sérült gyermekek részére, a szakvélemény alapján.
- ❖ Olyan modell nyújtása, amely pozitív irányba befolyásolja a sérült gyermekek fejlődését.
- ❖ Mindezekkel a harmonikus személyiség fejlődés elősegítése.
- ❖ Egyénre szabott fejlesztési programok a tehetséges gyermekek számára.

Az integrált nevelés feltételei

- ❖ Az integrált nevelés szerepel az óvoda Alapító okiratában.
- ❖ A gyermek rendelkezzen szakvéleménnyel.
- ❖ Az ép és sérült gyermekek szüleinek bevonása történjen meg.
- ❖ Az integrált óvodai csoportok létszáma 22 fő, amelybe maximum 2-3 sérült gyermek kerülhet.
- ❖ A csoporton belül a sérült gyermekek más-más fogyatékosági csoportba kell, hogy tartozzanak.
- ❖ Külön eszköztár biztosítja a fejlesztéseket a BTMN, SNI gyerekek számára.

A fejlesztés alapelvei:

A gyermekek sok sikerélményhez jussanak. A meglévő, jó képességekre alapozva fejlesztjük a sérült funkciókat.

A fejlesztés játékos formában történik. A tapasztalatszerzés a gyermek számára az öröm forrása: ez biztosítja, hogy a gyermek, játékosan, kísérletezve tapasztalja meg önmagát és a világot. Mindeközben biztosítjuk számára az állandó motiváltságot és ön maga fejlődését.

A fejlesztés a gyermek egyéni fejlődési ritmusához alkalmazkodó lépésekben történik.

Az alkalmazott terápiák a percepció minden részterületét fejlesztik.

Fejlesztési formák:

A különböző fejlesztési formák szervesen illeszkednek az óvoda napirendjéhez. Általában heti kétszer húsz perces intervallumban történik.

Egyéni fejlesztés:

Külön ere a célra kialakított fejlesztőszobában zajlik. Azokat a képességeket, funkciókat fejlesztjük, illetve erősítjük, amelyek elmaradást vagy zavart mutatnak.

Mikro csoportos fejlesztés:

Helye: fejlesztőszoba, csoportszoba. Maximum három kisgyerek vesz részt, akik hasonló problémával küzdenek. Azokat a képességeket fejlesztjük - az egyéni képességszintekhez igazodva - amelyek elmaradnak az adott életkorban elvárható szinttől.

Makro csoportos fejlesztés:

Helye: tornaszoba, öltöző, udvar esetleg csoportszoba. A foglalkozásokon, 10-20 kisgyerek vesz részt. Intenzív mozgásfejlesztés történik, amely célzottan a nagy és finommozgások, kinesztetikus érzékelés, a testséma, téri orientáció megfelelő fejlődésére hatnak.

Fejlesztés csoportban:

Helye csoportszoba. Az óvodapedagógusok elsődleges feladata, hogy elfogadtassák a sérült gyerekeket az épekkel, kialakítsanak egy olyan segítő légkört, amely motiváló hatással van a sérült gyerekekre. Kiemelve a pozitívumokat, erre támaszkodva fejlesszék a gyermek személyiségét.

Az ép társak pozitív megerősítést nyújtanak. Nem csak a felnőtt, hanem a csoportba járó gyerekek is aktív részesei a sérültek fejlesztésének.

Alkalmazott terápiák:

- ❖ Mozgásterápia.
- ❖ Megkésett és akadályozott beszédfejlesztés terápia.
- ❖ Pösze terápia.
- ❖ Dadogás terápia.
- ❖ Beszédészlelés, beszédmegértés fejlesztése.
- ❖ Kognitív képességfejlesztő terápia.
- ❖ Grafomotoros fejlesztés.
- ❖ Dyslexia prevenció.

Fejlesztés otthon:

A terápia fontos részét képezi a szülővel, főleg az anyával való együttműködés. Fel kell tárnunk a szülő előtt a gyermek állapotát, éreztetnünk kell, hogy a gyermek optimális fejlődése érdekében neki is van tennivalója.

Tehetség gondozás

„... A tehetségben éppen az a szép, hogy él, hogy kiszámíthatatlan, meglepő
 . Hogy utólag úgy evidens, akár egy kör, de előre mégis tökéletesen
 megjósolhatatlan...”

(Pilinszky János)

A tehetséggondozás célja:

- ❖ A gyermeki képességek kibontakoztatása és lehetőségeik kibővítése, a tanulás iránti érdeklődés felkeltése, komplex személyiségfejlesztés játékos keretek között.

Óvodáskorban csak tehetségígéretekről, gyanúról, csírákról, lehetőségekről beszélünk, ezek azonosítása és fejlesztése, képességeik és személyiségük szerkezetének megismerése által lehetséges.

A harmonikus fejlődés biztosítása miatt, a jól és kevésbé jól fejlődő jegyeket egyformán fejleszteni kell, azaz biztosítani kell a fejlődést azokon a területeken is, ahol alacsonyabb szintű fejlődést mutat, mint társai, melynek felzárkóztatása – tehetségének ápolása mellett – fontos feladat. Fokozott figyelmet fordítunk, a kiemelkedő képességű, kreatív gyermekek felfedezése, személyiségük optimális fejlesztése. /megelőzzük a tehetségígéretek elkallódását, felismerjük az alulteljesítő gyermekekben bujkáló kiváló képességeket/.

A kreatív, tehetségígéretes gyermekek további komplex fejlesztése. Pozitív, inger gazdag környezet biztosítására törekszünk, de nem kell a tehetséges gyermeket megmérettető szituációk elé állítani, mert a kudarcélmény visszaveti őket. Az óvodás gyermek, ha tehetséges is, többnyire játszani akar, a megszokott, napirendje szerint élni a nap teljes időtartalmában. Ezért különösen fontos figyelni arra, hogy ne csak a tehetségével összefüggő tevékenységekben vehessen részt, hanem mind azzal, amit még azon kívül szeretne. Természetes közegben valósítjuk meg saját csoporton belül, saját óvodapedagógussal a képességfejlesztést sokoldalú, gazdag élménynyújtással és cselekvési lehetőséggel. Ha a gyermek ügyesen rajzol, nem feltétlenül jelzi, hogy művész lesz belőle, fontos, hogy mit ábrázol, hogyan bánik a színekkel, anyagokkal, formákkal, mennyire érzélem gazdag, élményeket kifejezők a rajzai. Megbízható eredményt akkor kapunk, ha a gyermekekkel foglalkozó összes felnőtt véleményét egybevetjük.

A tehetséggondozás területei:

A tehetség ígéretes gyermeknek lehetőséget adunk arra, hogy elmélyüljön abban a tevékenységben, amelyben kiemelkedik. Az óvodapedagógus a napi gyakorlatban az egyéni bánásmóddal és a differenciálás módszerével segíti. Ünnepeink, néphagyományos jeles napokra készülés a tehetséggondozás színterei, s az egyéni bemutatkozásra is alkalmat adó lehetőségek. A tehetséges gyermeknek nemcsak a tehetségét, hanem az egész személyiségét neveljük. Ezzel adunk lehetőséget számára a későbbi könnyebb szocializációhoz. A családdal történő megosztás, a közösen kidolgozott stratégiák a gyermeket segítik.

Az óvoda speciális szolgáltatásai

A szervezeti-működési szabályzatban foglalt keretek között, a szülők kérésének, igényeinek megfelelően óvodánk időt és helyet biztosít a különböző szolgáltatásoknak.

Fontos feladatunk viszont, hogy figyelemmel kísérjük az óvodában folyó tevékenységeket, nem okoznak-e a gyerekeknek, életkori sajátosságuknak megfelelőnél nagyobb megterhelést.

A hely és idő kiválasztásnál szempont, hogy ne zavarja az óvoda mindennapi életét, a szolgáltatást igénybe nem vevő gyerekeket.

A jelenlegi legoptimálisabbnak vélt időpontok a kora reggeli idő, kb. 7:45-ig, esetleg a du. kb. 15:30-tól.

- ❖ Hitoktatás.
- ❖ Néptánc oktatás.

A református és római katolikus hittan rendszeres, heti egyszeri szervezési kerettel működik hitoktatók közreműködésével. A hittant külön nem kérők a csoportvezető óvodapedagógusoktól hallanak az ünnepkörökhöz kapcsolódó vallási témájú történetekről.

A környezeti foglalkozások keretén belül szervezett „szép épületek, óvodánk környékének nevezetességei” témájú ismeretnyújtás közben ismerkedhetnek meg a gyerekek a különböző templomokkal, vallásos jelképekkel.

Heti egy órában van lehetőségük néptánc oktatásban részt venni a nagycsoportosoknak.

Meg kell teremteni a feltételét a rendszeres beszédjavításnak, a rászorulóknak speciális területen való képességfejlesztésének. Mindennapi feladata kell, hogy legyen ez az óvodapedagógusoknak is, felkészültségük szerint lelkiismeretesen és alaposan, a szakirodalom és továbbképzés nyújtotta segítséggel.

IV/6. Gyermekvédelem

Gyermekintézmény lévén természetes, hogy programunkban kiemelt feladatként jelenik meg az egyéni sorsokkal törődés, a családgondozás, a gyermeki jogok és alapvető szabadságok tiszteletben tartása, az elsődleges prevencióra törekvés. Kötelez minket ilyen irányú munkánk hosszú hagyománya, valamint az új Gyermekvédelmi törvény, mely jogi határokat szab, a gyermekközpontú, humánus, a családokat segítő gyermekvédelmi rendszer működésének. Kiemelt figyelmet kell biztosítani a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatoknak az óvodában, ill. a gyermek családjában.

- ❖ Egészséges táplálkozás.
- ❖ Mindennapos testnevelés, testmozgás.
- ❖ Testi-lelki egészség fejlesztése.
- ❖ Bántalmazás megelőzése.
- ❖ Baleset megelőzés, elsősegélynyújtás.
- ❖ Személyi higiéné.

Cél:

- ❖ Feltárni mindazokat az okokat, amelyek a gyermek egészséges személyiségfejlődését hátrányosan befolyásolják, akadályozzák.
- ❖ Minden gyermek eljusson fejlődésének optimális fokára, mely által képes lesz egyéni készségének és képességének megfelelően az iskola megkezdésére.
- ❖ A gyermekek, szülők és dolgozók körében a „különbözőség” elfogadtatása.

Feltételrendszer:

- Alkalmazotti létszám: 15 fő.
- Belső: fejlesztőpedagógus, gyermekvédelmi felelős.
- Külső: logopédus, gyógypedagógus, családsegítő és gyermekjóléti szolgálat szakemberei.

Szülőkel való foglalkozás: (szempontok)

A szülők többsége gyakran bizalmatlan, ezért ahhoz, hogy elfogadják tanácsainkat, először el kell fogadtatni magunkat velük. Tekintsük őket minden esetben partnernek és vegyük le a „mindenhez jobban értő pedagógus” álarcát. Legyünk közvetlenek. Csak, mint egy lehetőséget, ajánljuk fel a beszélgetést, ne akarjunk mindenáron tanácsokat adogatni. A gyermek jellemzésénél mindig a pozitívumokat emeljük ki először. Értékeljük a gyermek legkisebb fejlődését is és tanítsuk meg erre a szülőt is. Tudatosítsuk a szülőben, hogy csak közös munkával érhetjük el gyermeke optimális fejlődését.

Érezze a szülő, hogy őt is és gyermekét is feltétel nélkül elfogadjuk.

Nevelő – fejlesztő munkánk során figyelembe vesszük a nemzetiséghez, a roma nemzetiséghez tartozó gyermekek, óvodai nevelésének irányelveit.

Községünk lakossága sokszínű: kulturáltságban, anyagi lehetőségben, hovatartozás tekintetében. Ez jellemzi az óvodánkba járó gyermekeink családi hátterét is.

CÉL:

- ❖ Kompenzálni a családi nevelés esetleges hiányát.
- ❖ Segíteni a család valamennyi tagját a többségi társadalom érték- és normarendszeréhez való alkalmazkodásában.

- ❖ A gyermeknek – beilleszkedésük során – szeretet és biztonságérzet biztosítása, éreztetve, hogy másságát elfogadjuk, tiszteletben tartjuk, ezzel megalapozzuk az érzelmi kötődésüket az óvodához.

FELADAT:

- ❖ A családok, a gyerekek eltérő szükségleteire tekintettel a gyermekvédelmi törvény alkalmazása a veszélyeztetettség felismerésében, megszüntetésében.
- ❖ A korai megelőzés megvalósítása az egészséges életmód, az érzelmi, értelmi, a szocializáció területén együttműködve a családdal és a társadalmi környezettel a hátrányok leküzdése, ill. a tehetség fejlesztés érdekében.
- ❖ Valamennyi hátrányos és veszélyeztetett gyermek felkutatása, rendszeres óvodába járatása.
- ❖ Nyelvi képességek, a kommunikáció fejlesztése.
- ❖ Erkölcsi, kulturális értékek megismertetése, a magántulajdon tiszteletben tartásának erősítése.
- ❖ A magyar és roma gyermekek megismertetése egymás hagyományaival, szokásaival és azok tiszteletben tartására nevelés.

Nevelő- személyiségfejlesztő funkció

Az esetleges multikulturális értékek megismerése, kiegészítése a gyermekek beilleszkedését elősegítő normákkal, szokásokkal. Az eltérő kultúra befogadásához szükséges érzelmi, képességbeli feltételek megalapozása a családokkal együttműködve.

A nevelő hatások összehangolása a gyermek, a család megítélésének egyenértéksége a szociális érzékenység megalapozása érdekében.

A személyiségfejlesztésben kiemelt szerepet kap a különbözőség, a tolerancia, az identitástudat alapjainak lerakása, az egyéni és életkori sajátosságok függvényében.

Az alapelvek:

A családi elvárások figyelembevétele, a gyermek véleményalkotási jogának figyelemmel kísérése, a személyi és adatvédelem biztosítása.

A fellelhető eltérő kultúra, életmód, szokásrendszer kölcsönös elfogadása. Az egyéni adottságok, a fejlődési ütem eltéréseinek figyelembevétele.

A szokásrendszer megértése, az identitászavarok kezelése, a hagyományápolásban rejlő kultúrtörténeti értékek felfedezése.

A családi nevelésből fakadó eltérésekre tekintettel a játék, az utánzás, a szülői, az óvónői minta szerepének, a játékosság és aktivitás elvének, az óvodáskor jelentőségének elfogadtatása. A családi nevelésből és az öröklött hajlamokból fakadó testi, lelki, szociális szükségletek figyelembevétele, a biztonságérzet megalapozása.

Nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelése

Felzárkóztatásukban első lépésnek tartjuk, a szülők megnyerését az óvodai neveléshez.

A nehézségek ellenére arra törekszünk, hogy a szülők három éves kortól szívesen adják óvodába gyermekeiket, felismerve ezzel azt, hogy így nagyobb lehetőség kínálkozik az esélyegyenlőség megteremtésére.

Igyekszünk megismerni a szellemi és tárgyi kultúráját, hagyományait, szokásait.

Az óvodai nevelésben a szülők érdekét, jelenlétük biztosítását természetesnek tartjuk.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

A családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként:

- ❖ A gyermekben kialakul a pozitív érzelmi viszony a nemzetiséghez tartozók kultúrája iránt.
- ❖ Életkorának és egyéni képességeinek megfelelő szókinccsel rendelkezik, amely lehetővé teszi, hogy a megszerzett ismereteket közvetítse.
- ❖ Tájékozódni tud kommunikációs helyzetekben.
- ❖ Ismeri az anyanemzet kultúrájából merített dalokat, meséket, verseket, mondókákat és játékokat.

V. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGEI

V/1. Játék

Az óvodáskorú gyermek alapvető, elsődleges szükséglete, spontán szabad játék tevékenysége, örömforrása. Integráló tevékenység, amelyet végigkísér a tanulás és a munka néhány jellemzője. A játék a spontán tanulás színtere, játék közben számtalan ismerettel, tapasztalattal gazdagodik a gyerek. Alakul társas kapcsolata, gazdagodnak szociális érzelmei, a világról szerzett tapasztalatai, ismeretei.

A gyermek játéka az egész személyiségének és mozgásának, mint leggyakoribb élményt adó tevékenysége, fejlődésének legfőbb eszköze.

Az óvodapedagógus jelenléte biztosítja a feltételeket és a gyerekek közötti játék kapcsolatok alakulását, utánozható mintát ad, bevonható társ marad, szükség szerint együtt játszik a gyerekekkel.

Segítővé, támogatóvá, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad.

CÉL:

- ❖ A játék az óvodai élet egészét szője át.
- ❖ A gyermekek egészséges személyiségfejlesztése.
- ❖ Érzelmi, szociális tapasztalatok szerzése, a gyermeki vágyak kibontakozása.
- ❖ A gyermekek közös élményeinek gazdagítása.

FELADAT:

- ❖ A tevékenységek játékba integrálása.
- ❖ Az alapvető feltételek biztosítása.
- ❖ Élmények biztosítása.
- ❖ A játékba megjelenő fejlődésbeli különbségek tolerálása.
- ❖ A gyermek elképzeléseinek támogatása.
- ❖ Előterbe kell helyezni a szabadjáték túlsúlyának érvényesülését, továbbá a játékos tevékenység szervezést is.

A nyugodt légkör

Nemcsak a játéknak, hanem az egész óvodai életnek elengedhetetlen feltétele. Fontos, kiscsoporttól kezdve az alapvető szokás és szabályrendszer kialakítása. Ne állítsunk túl sok szabályt, csak annyit, ami fokozza a biztonságérzetét, segíti az eligazodásban. A játékos derűs légkört segíti a sok új ötlet is, a kellő időben adott segítség, megerősítés.

A megfelelő hely:

Csoportszobákat úgy kell berendezni, hogy a gyerekek otthonosan érezzék magukat, és minden kisgyerek megtalálja az egyéniségének megfelelő helyet, elfoglaltságot.

Az öltözők, előszobák kiegészítői lehetnek, a teremnek pl. Legyen hely a többféle állandó és variálható elkülönített kuckóknak, a csendesebb a mozgalmasabb tevékenységeknek. a mozgásfejlesztő játékokhoz.

A megfelelő játék eszközök a gyermeki fantázia kibontakozását segítik elő. Sok tároló felület kell, hogy kiszolgálja a gyűjtő munkát, a gyerekek által készített eszközök elhelyezését.

A tevékenység-központok jól szolgálják az egyes tevékenységeket, az elkülönülést, elmélyülést.

Megfelelő idő:

Mivel a játékba integrálódik a többi tevékenység is, ezért szükséges, hogy a legtöbb idő erre rendelkezésre álljon. Fontos, hogy kapkodás nélkül, elmélyülten játszhasanak, legyen idejük elképzeléseik megvalósítására. A folyamatosságot a napirend biztosítja, a maguk körüli rendrakást és ne az indokolatlan játékelrakást követelje meg az óvodapedagógus.

Az Óvodapedagógus törekedjen arra, hogy a gyerekek minél több időt kapjanak az udvari játéktevékenységhez. A reggeli órák, a tízóraiás utáni idő, a nagyobbak korábbi ébredése, növelheti a kinn töltött időt.

A játékeszközök:

A játékban nagy szerepe van a differenciált eszközök biztosításának, hogy a bármely területen kiemelkedő képességű és fejletlen gyermek is megtalálja a számára legmegfelelőbb eszközt és tevékenységet, ami fejlődését elősegíti. Fontos, hogy a játékeszköz esztétikus, könnyen tisztítható, praktikus legyen. Egyszerű, félkész játék sokféle ötletes játékfajtára ihlet.

A legkisebbeknek sok eszközre van szükségük elsősorban a gyakorló játékhoz, másodsorban a hagyományos szerepjátékokhoz, harmadsorban az esztétikai neveléshez szükséges kellékek (mese, vers, ének), hangszerekre. Az óvodapedagógus, a nagyobb korosztálynak bővítsse az eszközválasztékát a szimbolikus játékhoz félkész játékokkal, az azonosulást segítő ruhadarabokkal, értelem és képességfejlesztő játékokkal.

Élmények, tapasztalatszerzés:

Az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együtt játszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióival éri el.

A játék akkor válik igazán érdekessé, ha a gyermek valamilyen helyzetbe be tudja helyettesíteni önmagát, amely által vágyait, álmait a játékban megvalósíthatja. Ezért olyan fontos, hogy a gyermeknek legyen élményháttéré, szerepmintája.

Az élményszerzésre elengedhetetlen a közvetlen tapasztalatszerzés. Épp ilyen fontos a mesevilágnak a közvetítése, ami a gyermekhez közel áll. Fontos feladatunk tehát a közvetlen tapasztalatszerzés lehetőségének a biztosítása, az élmények felidézése, mesék élménnyé válásának segítése. Bátran mesélgék el az élményeiket, osszák meg egymással.

Az ingerszegény környezetből érkező gyermek egészséges személyiségfejlődése érdekében különösen fontos a sok óvodai élményforrás.

A sok közös élmény, a gyűjtőmunka, a gyermekek által készített játékeszközök gazdagítják a játékfajtákat.

A szabályjátékok helye a tevékenységekben:

A kezdeményezett szabály és társasjátékokkal tudatosan fejleszti az óvodapedagógus a gyerekek képességeit, részképességeit. A kezdeményezett szabályjátékokban az óvodapedagógus biztosítsa a gyermekek szabadságát, építsen érdeklődésükre. A gyermekek egyéni döntés alapján kapcsolódjanak be a játékba.

Az óvodában fontos a szabadjáték túlsúlyának érvényesülése. A gyermekek nyugodt játéka esetén, vagy ha érezhető, hogy a gyermekek problémamegoldóak, az óvodapedagógus irányítása legyen játékot követő, szemlélő, hagyja a gyerekeket cselekedni. Kiscsoportosok esetében - ha szükség van rá - az óvodapedagógus legyen játékkezdeményező, modellnyújtó játszótárs. Ekkor is legyen támogató, engedő és elfogadó. Segítsen azok játékában, akik ötletszegények. A játékeszközök használatát tanítsa meg. A gyermekek fejlettségétől függően, igényeiknek megfelelően segítse a játékfolyamatot.

Segítse a választásokat, egyezkedéseket. A játék folyamatát az óvodapedagógus mindig kísérelje figyelemmel, a megoldhatatlannak látszó konfliktusoknál, balesetveszélyes helyzetekben avatkozzon be.

Fejlesztési lehetőségek a játék során

Gyakorló játék: nagymozgások, bújás, mászás, ugrás, testrészek ismerete, testséma gyakorlás. Ismerkednek a körülöttük levő világgal, tárgyak, anyagok tulajdonságaival (szín, forma, nagyság, szilárdság) szem-kéz koordináció, tépés, öntögetés, szempontok szerint rakosgatás, vizuális ritmus. Ritmusérzék fejlesztés, beszédre ösztönzés.

Építő konstruáló játék: fantázia, megfigyelőképesség, egyensúlyérzék, szem-kéz koordináció, rész-egész viszonyának tapasztalása, türelem, percepció, térészlelés, formák, színek fogalmának megismerése.

Szimbolikus játék: szociális tanulás, erkölcsi értékek, együttélés szabályainak elsajátítása. Fejlődik a képzelet, az alkalmazkodóképesség, a tolerancia, az önuralom, az empátia, a kommunikációs készség, a beszédképesség.

Szabályjáték: élményt adó tevékenységgé váljon. A szabálytudat, kitartás, kudarcűrész erősítése, indulatok fékezése, memória, kombinációs készség, figyelem, rendezés képessége, az analizálás-szintetizálás folyamata, a számfogalom a fogalmakkal való műveletek alakulása dominál. A mozgásos szabály-játékokban minden mozgásképességet erősítő, alakító fejlesztés valósul meg.

Bábozás, dramatizálás: az önkifejezés egyik eszköze, érzelmileg megalapozott élményhátterben. Emlékezet, képzelet, mozgás, kommunikatív készség, beszédképesség területén kiemelkedő szerepű. Feltétele a megfelelő kelléktár. Benne a gyermek kiéli vágyait, feleleveníti tapasztalatait, elképzeléseit, szociális élményeit. Segít a szorongás oldásában, a felgyült feszültségek kijátszásával.

Az óvodás gyermek értelmi képessége: érzékelése, észlelése, emlékezete, figyelve, képzelete, gondolkodása leginkább a játékon keresztül fejlődik. Ehhez társul a szervezett tanulási lehetőség, az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, ismeretszerzés. Az utánzások mintá-és modellkövetés, magatartás és viselkedéstanulás folyamatában az óvodapedagógus a főszereplő. Később felerősödik a társak hatása is.

A játékba integrált tanulás programunkban azt jelenti, hogy az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységek a játékidőben zajlanak. A tevékenységek befejezése után a gyerekek visszatérhetnek az eredeti játékukhoz, vagy újat kezdhetnek. A módszerek megválasztását a gyerekek életkori sajátossága, érdeklődése, kíváncsisága befolyásolja.

Az óvodapedagógus az eljárásait változatosan a szituációknak megfelelően kombinálhatja.

A gyermekek akkor tudnak önfeledten tevékenykedni, ha sok buzdítást, dicséretet, pozitív megerősítést kapnak. A tehetséges gyerekeknek a játékban is fejlődhet mozgása, kreativitása.

Az óvodapedagógus alkalmazzon differenciált, árnyalt értékelést, a jutalmazás sokféle módszerét. A büntetés nem megengedett a tanulási folyamatban, mert a gyermekek kíváncsiságát, érdeklődését, motivációját visszaszorítja, lefékezi.

Az óvodapedagógus a tanulási szokásokat alakítsa úgy, hogy egy gesztus, tekintet, egy kérdés segítsen a nemkívánatos magatartás megszüntetésében.

Szabadjáték:

A szabadjáték a gyermek számára öröm és tapasztalatszerzés.

A játékba való bekapcsolódásnál időt hagyunk a gyerekeknek a ráhangolódásra.

A játék témáját és fajtáját a gyermek választja meg, a pedagógus lehet társ a játékban, igény szerint segít, de nem szervezi meg a játékot. Segíthet a játékkapcsolatok kialakításában.

A szabadjáték magában hordozza a nem tudatos tanulást, a próbálkozás, választás lehetőségét. Kielégíti a gyerekek kíváncsiságát, tudásvágyát, alkotó kedvét.

A pedagógus biztosítja hozzá a feltételeket (hely, idő, eszközök, élmények), és annak a lehetőségét, hogy a gyermek a saját élményeit, belső világát átélhesse, ezáltal oldja az agressziót, indulatokat, szorongást, félelmet.

Mivel a szabadjáték nem szakítható meg, a reggeli és délutáni játékidő, az udvari játék és a foglalkozások közötti idő alkalmas erre a tevékenységre.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén:

- ❖ A gyermekek képesek állhatatosan, több napon keresztül egyazon játék témában, együttesen részt venni.
- ❖ Játékukban dominánsan jelentkeznek a szimbolikus játékok.
- ❖ Bonyolult építményeket képesek kreálni.
- ❖ Élvezik a szabályjátékokat és képesek a normák betartására.
- ❖ Az ismert meséket többször bábozzák, dramatizálják.
- ❖ Társas viselkedésükben megjelennek az óvoda által elvárt viselkedési szabályok. Alakul udvariasságuk, kommunikációs kapcsolatteremtő képességük.
- ❖ A siker, újra - átélési vágya kitartásra ösztönzi a gyermekeket.
- ❖ Megerősödve jelentkezik viselkedésükben az együttérzés, a kibékülés, vigasztalás, kivárási, engesztelés képessége.
- ❖ Képesek a játékrend betartására, fegyelemre, ami nem csupán játékfegyelem már ebben az életszakaszban.

V/ 2. Verselés, mesélés

A mese különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világ képének kialakításában. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait és egyben feloldást és megoldást kínál. A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát, s a játék tevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás elengedett, intim állapotában eleven, belső képvilágot jelenít meg. A mese feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges, megfelelő viselkedésformákat. A magyar gyermek költészet népi dajkai hagyományok gazdag és jó alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdolók, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez, érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak. Az óvodában a népi, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

Az óvodában a 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi – népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi-, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

CÉL:

- ❖ Az érthető, kifejező hatásos és meggyőző beszéd készségének kialakítása.
- ❖ A nyelv szépségének, kifejezőerejének megismertetésével, a helyes nyelvhasználattal, a nyelv hangzásával, dallamosságával, mondatszerkesztésével a biztonságos önkifejezés megalapozása, a korosztálynak megfelelő irodalmi élmények nyújtásával és az irodalmi élmények felkeltésével.
- ❖ Pozitív személyiség jegyeinek megalapozása.

FELADAT:

- ❖ A mese és a vers a kisgyerek számára a leghatékonyabb tanulási forma, az óvodai élet egészét átfogó mindennapos tevékenység, folyamat, szórakoztatás, kellemes időtöltés, együttes élmény, beszéd tanulás-tanítás.
- ❖ A gyermekek önkifejezését segítjük a saját vers és mesealkotásokkal, illetve annak mozgással vagy ábrázolással történő kombinálásával.
- ❖ Erkölcsei nevelés: - a mese erkölcsi tanulságainak megfogalmazásával az pozitív emberi tulajdonságok erősítése; - egymás kölcsönös segítésére nevelés; - akarati tényezők fejlesztése; - az igazságérzetük erősítése; - a jó mindig elnyeri jutalmát, győzedelmeskedik a rossz felett.

Feltételek:

A verselés, mesélés tevékenység a gyermeki igénynek megfelelően spontán, vagy szervezett, tervezett módon jelenik meg az óvodai életben. Mindkét formában elengedhetetlen a megfelelő helyet és időt megteremteni.

Minden csoportban a mesesarok szolgálja a kezdeményezett és kötelező mese-vers helyszínét. Itt kap helyet a könyvgyűjtemény, a gyerekek által gyűjtött és ragasztott „képeskönyv”, a bábok és a dramatizálás eszközei. Ez a hely meghitt, meleg „párnás”.

Csoportjainkban a tervezett irodalmi élménynyújtás kötelező. A spontán kezdeményezett alkalmakkor is szabály a tevékenységben részt nem vevőknek, hogy ne zavarják a mesét hallgató társaikat. Az elalvás előtti mese, diavetítés is mindennapos.

A verselés, mesélés tevékenység legfontosabb óvodapedagógusi feltétele a hatásos, érdeklődést felkeltő előadásmód. Fontos feltétel a kulturált, helyes, a gyermekek számára is érthető nyelvhasználat és artikuláció. Ismerni szükséges a gyermeki gondolkodás fejlődési folyamatát. Követelmény, hogy a verselés, mesélés tevékenység során az óvodapedagógus fejből meséljen. Kivétel lehet az elalvás előtti mese, folytatásos történet és a hosszabb verses mese.

A feltételek közé kell sorolni a bemutatáshoz, ismétléshez, gyakorláshoz használt bábokat, képeket, leporellókat, díszeket, melyeket az óvónő a gyerekekkel közösen is készíthet.

Szükséges, hogy a gyerekek megismerjék a községi könyvtár könyv kínálatát, lehetőséget kell teremteni az időnkénti ottani mesehallgatásra. Ösztönözni kell a szülőket, hogy gyermekükkel látogassanak időnként oda.

A verselés, mesélés anyagának szempontjai életkor szerint:

3-4 éves korban:

- ❖ Mondókák, höcöggetők, tapsoltatók, simogatók, hintáztatók.
- ❖ Rövid, rögtönzött történeteket halmozó láncmesék.
- ❖ Egyszerű állatokról szóló népmesék, műmesék.
- ❖ Rövid versek állatokról, természetéről.
- ❖ Dramatizálás, állatok hangjának utánzása.

4-5 éves korban:

- ❖ Egyszerű, de több versszakos mondókák.
- ❖ Rövid, ismétlésekkel, refrénekekkel tagolt vidám, pattogó, ritmusváltó, ringató, lépegető, táncos ritmusú versek (témái az évszakok, a gyerekek és felnőttek világa, állatok).
- ❖ Állatokról szóló népmesék, egyszerű szerkezetű műmesék.

5-6-7 éves korban:

- ❖ Változatos kiszámolók menetelők.
- ❖ Találós kérdések, mulattató mondókák, tréfás beugratók, felelgetők, csúfolók, szólások, népi rigmusok.
- ❖ Bonyodalmas tréfás állat- és tündérmesék, népmesék.
- ❖ Műmesék, folytatásos elbeszélések, történetek.
- ❖ Több versszakos, természetéről, állatokról, családról, gyerekekről szóló érzelmi töltésű vagy humoros versek.
- ❖ Egyszerű közmondások.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- ❖ Az érthető, kifejező hatásos és meggyőző beszédképességnek az alapjai kialakulnak.
- ❖ Várják, igénylik a mesemondást, maguk is segítenek a feltételek megteremtésében.
- ❖ A magyar népmesei szófordulatok beépülnek passzív szókincsükbe.
- ❖ A környezetükben lévőekkel jól kommunikálnak, használják a metakommunikatív jelzéseket.
- ❖ Gondolkodásuk, képzeletük, fantáziájuk, szándékos figyelmük fejlődik, beszédfigyelmük, beszédkedvük erősödik.
- ❖ A dramatizáláshoz, bábozáshoz szükséges eszközöket önállóan használják, a szerepeket önállóan osztják föl maguk között, a történetüket játékuikba is beleszövik.
- ❖ A dramatikus, szituációs játékokban önálló kreatív ötleteiket alkalmazzák.
- ❖ Önállóan mondanak hosszabb, több versszakos verseket, megjelenik a versek hangsúlyozása. Szívesen ismételtetik a verseket, rigmusokat.
- ❖ Képesek önálló mesemondásra, azt általában szöveghűen adják elő.
- ❖ Szívesen mesélnek, báboznak társaik, kisebbek és maguk szórakoztatására is.
- ❖ Képesek megkezdett történet, mese folytatására, saját fantáziájukkal kiegészítve azt.
- ❖ Tudnak meséket, történeteket kitalálni, és azt mozgással megjeleníteni, kifejezni.
- ❖ Megjegyznek 10-14 gyermekmondókát, 6-8 verset, 15-20 mesét.
- ❖ Ismerik a mesekönyveket, kialakul igényük a könyv tisztelete iránt, azokat szívesen a napi élet során használják, forgatják.

V / 3 Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

CÉL:

- ❖ A közös ének, a közös játék örömeinek megéreztetése, a zene megszerettetése.
- ❖ Jussanak minél több olyan élményhez, ami megalapozhatja zenei anyanyelvüket.

FELADAT:

- ❖ Ismertesse meg a gyerekeket a népi mondókákkal, gyermekdalokkal, énekes játékokkal, nyújtson örömet az ölbéli játékokkal, ébresszen bennük éneklési zenélési kedvet.
- ❖ Az énekes játékok mozdulataik révén segítsék mozdulataik összerendezettségét, dallamuk révén hallásuk és ritmusérzékük fejlődését. Készségek fejlesztése a

mozgás - hang - szöveg összekapcsolásával, sok zenei élmény nyújtása és az éneklés ösztönzése.

- ❖ Formáljuk a zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat.

Nevelésünk alapja a közös ének, amely hordozza és gazdagítja az anyanyelvi örökséget. Programunk Kodály Zoltán és Forrai Katalin által teremtett hagyományokra építi a zenei nevelést.

Az ének-zene tevékenység semmi mással nem pótolható alapot ad a készség-, képesség fejlesztéshez és első sorban a hallásészlelés és a ritmusérzék fejlesztéshez.

Nyugalmat, derűt, közös élményt rejt magában.

A zenei hallás, a ritmusérzék és formaérzék fejlesztése, a beszédhanggal való játékok, a környezet hangjainak megismerése és felismerése, a játékos képesség fejlesztés, a mondóka, a gyermekjátékok, táncok, dalok és népdalok tanulása, az óvodapedagógus mintaadásán túl a tervszerűséget is feltételezi. A projektrendszerben elválaszthatatlan a tevékenységtől a gyermekek kezdeményezett éneke, énekes játéka és az óvodapedagógus által felajánlott lehetőség. Ez lehet választható a nagyoknak kötelező is. Időnkénti rendszerességgel más csoportbeli kortársakkal együtt szervezve.

Az énekes játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek és kreativitásának alakításában.

A zenei anyag összeállításának szempontjait elsősorban az életkori sajátosságok határozzák meg. Az összeállítással szembeni követelmény az érzelmi közelség, a hangterjedelem, a ritmuskombinációk és a mozgásanyag megfelelősége.

A zenei anyag kiválasztásában az iránymutató Forrai Katalin: Ének az óvodában ajánlása.

	Kiscsoport	Középső csoport	Nagy csoport
Mondóka	5-7 darab	4-6 darab	3-4 darab
Alábbi hangterjedelmű dalok, dalos játékok:			
s-m	3-4	2-3	2
l-s-m	1-2	3-4	2
m-r-d	2-3	2-3	1-2
s-m-r-d	2	2-3	2-4
d-l-s	1-2	1-2	
s-m-d		1-2	1-2
m-r-d-l		1-2	2
l-s-m-r-d			6-8
r-d-l-s			2
m-r-d-l-s			2
ritmus	tá-ti-ti	ti-tá-ti (szinkópa is)	tá,tá; ti-tá-ti

mozgás	álló helyzet, utánozó mozgás, kéz-, lábmozgás, körforma, áll-indul	kör, hullámvonal, csigavonal, szerepcsere, guggolás, taps, utánozó mozgás	bonyolultabb játékok, hidas, kapus, párcsere, sorgyarapító, ugró stb.
---------------	--	---	---

Hallásfejlesztés:

A gyermek utánzási vágyán alapuló éneklési készségfejlesztés-alapja a megfelelő hangmagasságban kezdett tiszta óvónői ének. Az éneklési kedv felkeltése és ébrentartása. A megfelelő érzelmi alapozás a kezdőhang átvételét és a bátor, egyéni éneklés felvállalását segíti. A hallásészlelés fejlesztését célozza a környezet zörejeinek felismerése, egymás hangjának megismerése, melyből alakítható a magas és mély hangok, valamint a halk-hangos hangok felismerése.

Ritmusérzék fejlesztés:

A magyar nyelv egyenletes lüktetése, ritmusa az iskolai írás, olvasástanuláskor igen fontos szerepet tölt be. Ezért fontos, hogy már az óvodában kialakítsuk a lüktetés érzékelését és a gyermekekben automatizáljuk azt.

A lüktetés adja az alapot a további ritmusmotívumok elsajátításának, a tempókülönbségek érzékelésének. A ritmusérzék fejlesztése szorosan a mozgáshoz kapcsolódik, koordinálja azt.

Mozgásfejlesztés:

A dalok, dalos játékok ritmusa, dallama spontán módon is mozgásra ösztönzi a gyerekeket. A szép mozgás kialakítása szerves része a készség- képesség fejlesztésnek. Az egyenletes szép járás, a dalos játékok mozgássorai alapozzák a későbbi tánclépéseket, segítik a mozgás összerendezettségét.

A beszoktatás ideje alatt a szorongás oldásában a szép óvónői ének a legfontosabb eszközök egyike. Az óvodapedagógusi énekhez, mondókázáshoz kapcsolódó, vagy spontán éneklésbe kezdő gyermekek érzelmi megerősítésével megkezdődik az éneklési kedv kialakítása. A 3-4 éves gyerekek a játékok közben közvetve szerzik meg a zenei készségeket. Tudnak halkabban, hangosabban beszélni, mondókázni, énekelni. Figyelik a csendet, a környezet hangjait és dallamjátzó hangszerek hangszínét. Érzékelik az egyenletes lüktetést, különböző mozdulatokkal. Az óvodapedagógus énekelgesse a gyerekek nevét, a különböző tevékenységekhez a nap során kapcsoljon zenehallgatási élményt.

A zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógusok figyelembe veszik a nemzetiségi nevelés estében a gyermekek hovatartozását is.

A tiszta éneklés érdekében a gyerekek minél gyakrabban énekeljenek önállóan. Énekeljenek egyénileg, kisebb csoportokban halkán és hangosan, magasabban és mélyebben.

Mutassák meg lelassított éneklés közben az énekek dallamvonalát. Játsszanak kérdés-felelet játékot változatos szöveggel, ritmusmotívumokkal. Érezzék az egyenletes lüktetést, a motívumok hangsúlyát, mondókák, dalok ritmusát. Használjanak ritmushangszereket, amit közösen is elkészíthetnek. A zenei élmény legyen mindennapos lehetőség minél többfajta tevékenységhez.

Az éneklés, zenélés a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával.

Az 5-6-7 éveseknek az óvodapedagógus a gyerekekkel együtt variálja az énekes játékok mozgásanyagát egyszerű táncos lépésekkel. Az óvodapedagógus a gyermekek tiszta éneklését a minél gyakoribb egyéni énekléssel segítse elő. A hallásfejlesztést segítő fogalompárokot kapcsolják össze a tempóváltoztatással, dallambújtatással. Különböztessék meg az egyenletes lüktetést és a dalok ritmusát.

Használják a háromszöget, cintányért, az ügyesebbek a metalofont. Mozogjanak zenére. Évente legalább egyszer legyen lehetőség - zenészek, énekesek előadásában - élőzene hallgatására.

A gyerekek nyelvi képességeinek fejlesztése:

A gyerekek lassabban énekelnek, mint ahogy beszélnek. A lelassított mondókák, énekek ismételtetése segíti a helyes artikulációt, a szavak szép, pontos kiejtését. A mondókák, énekek hanglejtése, hangsúlya, ritmusa, hangerejének utánzása éreztesse meg a nyelv kifejezőerejét, szépségét. Az éneklési készség fejlesztését szolgáló hangutánzó szavak éneklése segítse a magán és mássalhangzók pontos képzését. A sokféle énekes játékok adjanak alkalmat a szókincs bővítésére.

A tevékenység szervezeti formái:

A projektrendszerben elválaszthatatlan a tevékenységtől a gyermekek asszociáció által kezdeményezett éneke, énekes játéka és az óvodapedagógus által felajánlott lehetőség. Ez a lehetőség lehet kötött és kötetlen formájú is. Kiscsoportban a zenei tevékenység kötetlenül folyik, naponta megjelenik, hol a gyermekek, hol az óvodapedagógus kezdeményezésében. Nagy és középső csoportban, a napi tevékenységben, kötetlenül a játékba integráltan, ezen túl a nagycsoportban heti egy alkalommal kötelezően is más csoportbeli kortársaikkal közösen. A zenei képességfejlesztő játékok gyakran kötetlen jelleggel, mikrocsoportos formában is szerveződnek a nagycsoportokban. A közös énekes tevékenységek szervezésénél csak énekes játékokat tervezzen az óvodapedagógus, hogy semmi se szakítsa meg az örömteli, önfelelt játékot. A módszertani szabadsággal élve az óvodapedagógusok választhatnak a hagyományos keretek között tartott tevékenységek és a Játsszunk? Természetesen ajánlásának megfelelően is, amelyben minden tevékenységnek vannak közös mozzanatait, amelyek keretet

adnak a történésekhez. Ezek a tevékenységek egyfajta állandóságot, rendet, biztonságot nyújtanak.

A tevékenységek állandó részei:

- ❖ Ismert dalok éneklése.
- ❖ Névénekklés, spontán mozdulattal kísérvé.
- ❖ Varázslás körben (dúdolás, komolyzene, relaxáció).

Minden naphoz tartozik a zenére mozgás, amely személyiség fejlesztő, önkifejező hatású, tükör magának és másoknak.

Az önkifejezés és kreativitás fejlesztésére használjuk a zenefestést is.

Az óvodapedagógus a zenehallgatást kapcsolja a különböző tevékenységekhez, kapjon helyet a délutáni pihenő és játékidőben is.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- ❖ Gátlások nélkül egyedül is tudnak énekelni, élvezettel játszanak énekes játékokat. Mozgásuk összerendezett, esztétikus.
- ❖ Képességeikhez mérten tisztán, megfelelő hangmagasságban énekelnek, tempótartással.
- ❖ Megkülönböztetik a zenei fogalompárokat.
- ❖ Ritmusérzékük kialakul, az egyenletes lüktetés automatizálttá válik, ismernek egyszerű ritmusokat, képesek azokat visszaadni, tudnak ritmust, mozgást, dallamot rögtönözni.
- ❖ Ismernek egyszerű ritmushangszereket, azokat tudják használni.
- ❖ A zenehallgatás szükségletükké válik, élvezettel hallgatják.
- ❖ Ismernek hangszereket, hangjukat tudják azonosítani /furulya, xilofon, hegedű/

„ Az ének felszabadít, bátorít, gátlásokból, féltékenységből kigyógyít.....”

(Kodály Zoltán)

V/ 4Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

CÉL:

- ❖ A gyermeki élmény és fantáziavilágának képi szabad önkifejezése, igény kialakítása az alkotásra.

- ❖ A gyermekek tér, forma, színeképzetének gazdagítása, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítása.
- ❖ A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épüljön.

FELADAT:

- ❖ A feltételek (tárgyi és hangulati anyagok, eszközök, motiválás) megteremtése a tevékenységhez.
- ❖ A vizuális tevékenységhez szükséges vágy felkeltése.
- ❖ Lehetőség nyújtása a képi megjelenítés szóbeli megfogalmazására.
- ❖ Az ábrázoló és konstrukciós képesség, képi gondolkodás fejlesztése.
- ❖ A képi, plasztikai kifejező nyelv megtanítása.
- ❖ A kezdeményező, kreatív magatartás kifejlődésének segítése.

E tevékenységnek is az óvodapedagógusi felkészültség és a hely, idő, eszköz biztosítás a feltétele.

A vizuális látásmód befolyásolása, az önkifejezés technikáinak bemutatása az óvodapedagógus feladata. Az óvodapedagógus ízlése követendő példaként hat a gyerekekre. Ezért a csoportszoba színvilága, a tárgyak és dekorációk legyenek ízlésesek és mértéktartóak. A csoportszoba tükrözze az évszakokat, az ünnepeket, a gyerekek érdeklődését, a játéktevékenység témáinak alakulását.

A nyitott óvodában a csoportszobák nyitottak. Az előtereket, folyosókat az óvodapedagógusok a gyerekekkel közösen dekorálják és legyen állandó a gyermekmunka kiállítás.

Az óvodapedagógus kísérje figyelemmel a gyermek alkotótevékenységét, mutassa be az eszközök használatát, a helyes testtartást, segítse felidézni a közös megfigyeléseket, élményeket, ösztönözzön a képzelet működésére. Az irányítás, a motiválás lelkes közös cselekvés legyen. Közös cselekvések keretében gyakoroltassa az ízléses, rendezett, esztétikus környezet észre vétetését, óvását, alakítását. Ismertesse meg a gyerekeket az ábrázolás egyszerű munkafogásaival, technikáival, anyagok, eszközök használatával. Neveljen az óvodapedagógus a mások munkájának megbecsülésére, az önértékelésre.

Különböző műalkotásokkal, népművészeti elemekkel való megismertetés szolgálja a személyiségfejlesztést.

Az ábrázolás a gyermek első alkotótevékenysége, melyre állandó lehetőséget kell teremteni. Az anyaggal való játék örömét, az alkotás élményét megélt gyermek számára kezdetben csak a tevékenység a fontos, nem az eredmény (pl. zenére festés).

A gyermekek egyéni fejlődéséhez alkalmazkodva differenciáltan, ügyelve arra, hogy ez alatt az idő alatt minden kisgyerek megvalósíthassa azt.

Az egyéni segítségnyújtás érdekében egyszerre csak 4-5 gyerek vesz részt a tevékenységekben, a mozgó gyerekektől védett és az ábrázoláshoz-kézimunkához szükséges eszközökkel felszerelt helyen.

Ez a hely állandó és a spontán napközbeni tevékenységnek is a színtere. Az ábrázolás eszközkínálata az udvaron is a gyerekek rendelkezésére áll tavasztól ősziig. Ősztől tavaszig az évszak adta lehetőségeket és eszközöket használják ki az óvodapedagógusok, (kavics, bot, levél, hó, jég).

Az óvodapedagógus tegye lehetővé, hogy játszva ismerkedhessenek az anyagokkal, eszközökkel és technikai kivitelezés lehetőségeivel.

A tevékenységek a képalakítás, a plasztikai munkák és az építés köré rendeződnek. A plasztikus és építő tevékenységekkel készített eszközök a terepasztalra kerülhetnek, kibővülve a gyűjtögetett termésekkel, kövekkel. Erre épül majd a homokasztali tevékenység, a homokformázás, agyagozás, sarazás.

Ez a tevékenység fokozatosságot igényel, hogy csoportszobai körülmények között ne okozzon szennyezést. Következetes szabálykialakítás után viszonylag gyorsan elérhető, hogy itt is önállóan tudnak a gyerekek a nap bármelyik szakában tevékenykedni. Az esetleges szennyeződésekkel segítséggel, később önállóan feltakarítani.

A legkisebb korban a téma nem tervezhető. A szabad témaválasztásra kell lehetőséget adni. A képalakítás jelenjen meg festéssel, zsírkrétával, papíragasztással, agyagba, homokba karcolással, nyomattal. Ebben a korban kiemelt szerepet kap a technikák megismertetése, melyhez az eszközök nagyméretűek legyenek. A szándékos képalakító tevékenységet segítse az óvodapedagógus az élményekhez kapcsolódó témákkal, a hozzájuk illeszkedő technikákkal. Alakítsanak képeket fonalakból, textilből termésekből. Megjelenhet a gipszöntés, ezek festése, makett munkák, bábok stb. készítése. Az eszköztár bővül a különböző méretű kisebb, vékonyabb, vastagabb stb. papíryananyagokkal. A fejlesztés iránya a forma, háttér és nagyság alakítása. Ebben a korban már tudnak játékuhoz kellékeket készíteni, valamint alkalmi ajándéktárgyakat is. Építés során variálják a teret, használnak dobozokat, takarókat, a terem berendezéseit. A fejlettebb gyerekeknél a technikák bővülnek viaszozással, márványozással, készülnek domborművek, lenyomatok, makettek, különböző anyagokra festések, papír és textil batikok. Ki kell emelni a varrást és a gyakori ollóhasználatot (balkezesek balkezes ollót használjanak). A cselekményes témákban jelenjen meg a mesék, versek énekes játékok ünnepek eseményábrázolásai. A plasztikai munkáikban is jelenjen meg a többalakos térbeli kompozíció. Dolgozzanak szövőkereten. Az óvodapedagógus segítse a gyerekeket a játékok, játékkellékek, bábok készítésében. Építés során nagyobb méretű elemekből, bútorokból, dobozokból, takarókból állítsanak össze például. búvóhelyeket, színpadot stb. Önállóan készítsék elő az eszközöket, rakják el azt, takarítsák le az asztalokat, tartsák rendben a kellékes polcokat.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- ❖ A rajzolás, mintázás, kézimunka kedves, örömteli tevékenységgé; fantáziájuk, kreativitásuk kifejezési eszközévé válik.
- ❖ Kezüik, kézmozgásuk ügyesedése lehetővé teszi az egyre precízebb, apróbb mozdulatokat kívánó feladatok elvégzését.
- ❖ Ismerik az ábrázolási technikákat, azokat képesek önállóan is alkalmazni. Az ábrázolás eszközeit térben és síkban biztonsággal használják.
- ❖ A gyerekek alkotásaira jellemző a részletező formagazdagság, a színek egyéni alkalmazása. Plasztikai munkáik részletezők.
- ❖ Téralkításban építésben bátrak, ötletesek, együttműködnek.
- ❖ Megismerkednek a népművészettel, a népi használati eszközökkel, motívumokkal, kézműves technikákkal.
- ❖ Rácsodálkoznak a szép látványára, tudnak gyönyörködni benne.
- ❖ Megfogalmazzák értékítéletüket, beszélgetni tudnak alkotásaikról.

V/5 Mozgás

Az egészségnevelés fő feladata a gyermekek egészségben való megtartása, szervezetük edzése, a stressz hatások feldolgozására való felkészítés.

Mindez a mindennapos gondozó, nevelő, oktató munka elválaszthatatlan része, és folyamatos tennivalója.

Hangsúlyt kap a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok és az egészségfejlesztő testmozgás.

Az egészségnevelő munkában a hangsúly tehát az egészséges magatartás kialakítására (fejlesztésre, edzésre, életmód alakításra), a betegségek megelőzésére irányul.

CÉL:

- ❖ A gyermekek természetes, harmonikus, összerendezett, fegyelmezett, nagy és kismozgásuk, testi képességeiknek fejlesztése játékos formában.
- ❖ Mozgásszeretük megőrzése, az egészséges életvitel kialakítása, a testi képességek, fizikai erőnlét fejlesztése.

FELADAT:

- ❖ Az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve minden gyermek számára lehetőséget kell adni az óvodai nevelés minden napján spontán vagy szervezett formában, teremben vagy szabad levegőn, eszközökkel vagy eszközök nélkül.
- ❖ A játékok fejlesztő hatásának kihasználása a mozgások során.
- ❖ Képesek legyenek a gyerekek a vezényszavak, a gyakorlatok utasításának a megértésére és végrehajtására.

Egészségnevelés fő területei:

- ❖ A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás.
- ❖ A mozgásos játékok, tevékenységek.
- ❖ A spontán, szabadjáték kereteiben végzett tevékenységek.

Helyszínei: a csoportszobák, előszobák, tornaszoba és minden évszakban az udvar, valamint a fedett tornácok. A gyermekek igényeinek megfelelően, az óvodapedagógus döntése alapján naponta van szervezett, kezdeményezett mozgásfejlesztés a délelőtt harmadik harmadában és délután a játékidőben. Heti egy alkalommal van, un. kötelező testnevelés. A gyerekek mozgásigénye és készsége eltérő, ezért differenciálni kell az időtartamban, a mozgástempóban, mennyiségben és minőségben. A mindennapos testnevelés anyagát elsősorban a mozgásos játékok adják, kiegészülve egy-egy gimnasztikai gyakorlattal, lábboltozat-erősítő gyakorlattal. A gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei. Természetes hely -, helyzetváltató-és finommotoros mozgáskészségek tanulása, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődése egy örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formák, játékok színtere. Törekszünk a gyermekeket legjobban fejlesztő kooperatív mozgásos játékok széles körű alkalmazására:

- Mindenki játszhat, s nem esik ki végleg.
- Nincs győztes vagy vesztes.
- Nincs agresszió.
- A játéktevékenység és a mozgásöröm áll a fókuszban, nem a teljesítmény vagy az eredmény.
- Mindenki boldog lehet a játék közben s végén.
- Valakivel játszik a gyermek s nem valaki ellen.

Ezzel biztosítjuk a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatását. A gyerekek irányított mozgásos tevékenysége során a komplex testmozgások fejlesztésén legyen a hangsúly. Földközélen biztonsággal mozognak. A mozgásfejlesztő játékok ne legyenek se

túl könnyűek, se túl nehezek. Késztesse a gyerekeket elvárható erő kifejtésre. Az irányított mozgásfoglalkozásokon, nagyszerű lehetőség áll rendelkezésre a természetes mozgásokban mutatkozó lemaradások pótlására. Az óvodapedagógus mutassa meg a helyes mintát és igényelje a pontos gyakorlását. Előtérbe kerülnek a szem-kéz koordinációt igénylő feladatok. Az önfegyelem a testkontroll erősödésével fejlődik. A nagymozgások egyre koordináltabbak, precízebbek. Futás közben a gyorsaságra is képesek koncentrálni, a felesleges mozdulatokat redukálni tudják. A rendszeres kellő ideig tartó és kellő intenzitású testmozgás alakítja a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúlyt. Az erőnlét, ügyesség és a terhelhetőség nő. A bemutatott gyakorlatok szóbeli magyarázattal erősíthetők. A gyermek személyiségének a fejlődését elősegítik (a pozitív énkép, önkontroll, érzelem, szabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció és a probléma- megoldó gondolkodás). Előtérbe részesítjük a pozitív, érzelmileg biztonságos tanulási módszereket és tartalmakat. A spontán játékban megjelenő mozgásos tevékenységek egészségfejlesztő hatásával, törekszünk a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására. Minden gyermeknek az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve biztosítjuk a szabadjátékban megjelenő egészségfejlesztő testmozgást.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végén:

- ❖ Mozgáskedvük, mozgásigényük, életvitelük részévé válik, kitartóak a mozgásos játékokban.
- ❖ A gyerekek nagymozgása, finommozgása, egyensúlyérzéke, összerendezett mozgása kialakult.
- ❖ Ismerik az irányokat, tudnak térben tájékozódni.
- ❖ Oldaliságuk, testsémájuk kialakul.
- ❖ Mozgásukat irányítani és helyzetben tartani tudják, tempóját szabályozzák.
- ❖ Tudnak ütemtartással járni, gyakorlatokat esztétikusan végezni, kézi szereket, labdát biztonsággal kezelni.
- ❖ Szeretnek futni, kocogni.
- ❖ Betartják a szabályokat a különböző versenyjátékok, ügyességi játékok játszásakor, társra figyelve.
- ❖ Önfegyelmük, figyelmük megerősödik.
- ❖ Értsék meg és használják az ide tartozó kifejezéseket, utasításokat (irány, oldaliság, testséma...).
- ❖ Kialakul a komplex testmozgás fejlesztésével az érzelmi biztonság, a pozitív énkép, érzelmszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás.
- ❖ Az egyéni szükségletekre és képességekre építve a gyermekek alkalmazni tudják a kooperatív mozgásos játékokat.

V/ 6 A külső világ tevékeny megismerése: környezeti és matematikai nevelés

A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez, felfedezi környezetét. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszony alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, megtanulja azok értékét, védelmét.

CÉL:

- ❖ A természet közeli étellel való megismertetés.
- ❖ Az összefüggések felismertetése.
- ❖ A természet szeretetére nevelés.
- ❖ Mennyiségi, alaki, nagyságbeli, tér- és síkbeli szemléletének alakítása.
- ❖ Pozitív érzelmi viszony kialakítása a természethez, az emberi alkotásokhoz, azok védelméhez és az értékek megőrzéséhez.

FELADAT:

- ❖ A gyermekek szerezzenek minél több (mozgásos, érzékszervi) tapasztalatot az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetből, fejlettségüknek megfelelő szinten.
- ❖ Teljes biztonsággal igazodjanak el környezetükben.
- ❖ Fedezzék fel a körülvevő világ mennyiségi, formai, kiterjedésbeli összefüggéseit.
- ❖ Szerezzenek matematikai tapasztalatokat, melynek alapján matematikai fogalmaik kialakulnak.
- ❖ Megismerik a szülőföld, az ott élő emberek, a táj, a helyi hagyományok, szokások és tárgyi kultúra értékeit, szeretetét és védelmét is.
- ❖ Bővüljön szókincsük, az ok-okozati összefüggéseket ismerjék fel és mondják el.

A megismerés az óvodapedagógus tudatos irányításával valósul meg.

Akkor a leghatékonyabb az ismeretek átadása, ha a gyermeknek minél sokoldalúbb tapasztalatszerzésre és élményszerű átélésre adunk lehetőséget.

Az óvodapedagógus feladata, hogy tegye lehetővé a gyermekek számára a környezet tevékeny megismerését.

Biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat-és ismeretszerzésre, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására. Segítse elő a gyermekek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs

kapcsolatokban és a környezet alakításában, továbbá a fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúlyt a környezettudatos magatartásforma alapozására, alakítására.

A megismerési folyamat a készség-képességfejlesztés, az ismeretszerzés és feldolgozás az alábbiak szerint történik:

A témakörök kereteit az évszakok, az ünnepek adják, valamint a gyerekek aktuális érdeklődése. Megismerik a szülőföld, az ott élő emberek, a helyi hagyományok és szokások, a családi és tárgyi kultúra értékeit, szeretetét és védelmét is.

Az elmélyülést egyes témákban a gyerekek érdeklődése és fejlettsége határozza meg.

Az évszaktöbbszökhöz rendeljük a növény- és állatvilág, az ember és környezete, a hagyományok témaköreit. Ezeket kiegészíti a 4 őselem köré (Levegő, tűz, víz, föld) csoportosított kompetencia alapú programcsomag által ajánlott témahetei.

A lehetőségek függvényében élménynyújtás szintjén törekedni kell arra, hogy alkalmanként a gyerekek szerezzenek tapasztalatokat – életterükről és távollévő közegekről is. (például: város, hidak, tömegközlekedés stb.)

Mivel a gyerekek verbális fejlettsége gyakran megelőzi az alkalmazott ismereti tudást, ezért nagyon fontos, hogy a hosszabb feldolgozási menetben alapos tapasztalati háttérrel nyújtva, vezessük őket az alkalmazás felé. A komplexitást úgy lehet megvalósítani, hogy a feldolgozás során témavezető tevékenységeket határozunk meg és mellérendeljük a feldolgozás során a komplex elemeket. A matematikai tapasztalatok szerzésére az óvoda mindennapjaiban adottak a lehetőségek. Az eszközök, tárgyak berendezések alkalmasak az azonosságok, különbségek felismertetésére, a sorba rendezésre, matematikai műveletek végzésére. A tapasztalatszerzéseket bővíteni lehet a gyakori társas- és képességfejlesztő játékokban, szabályjátékokban. A mikrocsoportos szervezeti formában van lehetőség a részképességek fejlesztésére. A homok-víz asztali tevékenységek, alkalmasak az anyagokkal való ismerkedésre, mérésre, egyes fizikai jelenségek bemutatására. Az építő elemek alkalmasak a spontán tapasztalatbővítésre, alkalmanként jól használhatók a térbeli matematikai játékokhoz.

A kezdeményezett helyzetek konkrét tevékenységek, amelyekben a gyermekek az óvodapedagógus támogatásával és segítségével, felfedezhetnek, próbálkozhatnak, kísérletezhetnek. A műveltség-tartalom integrált a szabad játékban az ábrázoló vagy zenei tevékenységek közben illetve a nap egész folyamatában. A gyermekek között erősödjön a tapasztalatok közzététele, a látottak folyamatos elbeszélése, az óvodapedagógus tegye lehetővé, hogy a gyermekek értelmesen, összefüggően kifejezhessék gondolataikat, érzelmeiket, kívánságaikat és észrevételeiket. Erre jó alkalom a nap egy meghatározott idejében a beszélgető-kör is.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén:

- ❖ Közvetlen környezetüket ismerik, biztonságban érzik abban magukat.
- ❖ Tudják lakcímüket, szüleik pontos nevét, foglalkozását, munkahelyét.
- ❖ Be tudnak mutatkozni, tudják születési helyüket és idejüket.

- ❖ Ismerik a környezetükben lévő intézményeket, üzleteket, lakóhelyük nevezetességeit, ismerik az intézmény és múzeumlátogatás magatartási szokásait.
- ❖ Kialakult fogalomkörük az emberek állatok növények világáról; életkoruktól, fejlettségüktől elvárható szinten.
- ❖ Ismerik a környezetükben élő állatokat, növényeket, ismerik a róluk való gondoskodást.
- ❖ Ismerik a vadállatokat, madarakat, bogarakat.
- ❖ Gyakorlottak az elemi közlekedési szabályok betartásában, ismerik a közlekedési eszközöket.
- ❖ Érdeklődnek elvontabb ismeretek iránt, a természet jelenségei földrajzi ismeretek iránt.
- ❖ Óvják és védik a természetet (szelektív hulladékgyűjtés, szemétszedés, víztakarékosság), a gyermekén keresztül a szülők gondolkodásának formálása.
- ❖ Környezetükben lévő matematikai ismereteket felismernek; matematikai fogalmaik alapszinten a számosság tekintetében is kialakulnak és meg is fogalmazzák azokat.
- ❖ A tárgyakat meg tudják számlálni 10-ig, össze tudják hasonlítani mennyiség, nagyság, szín, forma szerint.
- ❖ Használják a sorszámokat, értik a helyeket kifejező névutókat.
- ❖ Megkülönböztetik a jobbra - balra irányokat és használják.
- ❖ Felismerik a nagyság, hosszúság, szélességbeli különbségeket, képesek sorba rendezni.
- ❖ Összehasonlításaikat szóban is kifejezik, helyesen használják a matematikai kifejezéseket.
- ❖ A környezetükben előforduló jelenségeket, saját tapasztalataikat, önálló véleményüket világosan fejezzék ki.

V/ 7 Munka jellegű tevékenységek

A személyiség fontos eszköze a játékkal és cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató munka és munka jellegű játékos tevékenység.

CÉL:

- ❖ A gyermekek élvezzék a munka tevékenységeket.
- ❖ Az önállóan végzett munkával fejlődjön türelmük, feladattudatuk, feladattartásuk, kitartásuk, önfegyelmük.

FELADAT:

- ❖ Munkavégzés során biztosítjuk az önállóságot.
- ❖ Önállóan választható, egyéniségüknek, képességüknek megfelelően.

A gyermekek munkálkodásuk közben egyre több információ és pontosabb tapasztalat birtokába jutnak, az őket körülvevő tárgyi világról, ismereteket szereznek környezetükről.

A munka az életre nevelés fontos része. A gyermeki munkát a jártasság és készség fokára kell emelni, akkor nevelő értékű, amikor a gyermek felismeri az indíték és az esemény közötti összefüggést. A munkára nevelés a szocializáció része, mert minden formája közösségért végzett tevékenység.

A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, gyermekekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis a gyermekeknek saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel.

Önkiszolgálás:

Az óvodai életet végigkísérő mindazon tevékenység, amely a személyük körüli feladatok ellátását jelenti. Felnőtt segítségével ismerkednek az önkiszolgálás folyamataival, sorrendjével. Területei a testápolás, öltözködés, étkezés.

Környezet rendjének megőrzése:

Mindazon gyermeki tevékenység, mely a játékok, egyéb foglalkozási eszközök, bútorok rendjének megőrzésére irányul. Célja, hogy a rendezett környezet váljon igényükké és törekedjenek annak megtartására is.

Alkalomszerű és a játékban megjelenő munka:

Apró megbízatás jellegű tevékenység, célja, hogy a feladat elvégzéséhez szükséges önállóság kialakuljon, erősödjön. (Saláta és tízórai készítés, sütés, terem átrendezés díszítés, takarítás, megkeletések, ajándékok készítése, barkácsolás, játékeszközök javítása.)

Naposi munka:

A közösségi megbízatás szoros velejárója a csoportok életének. A naposság feladattudatot feltételez, figyelemösszpontosítást igényel. Az étkezéseknél, mosdóban, eszközök

előkészítésében kap fontos szerepet. (Terítés, tálalás, folyadék kiöntés, söprögetés, fogmosó poharak elkészítése, mosdó padozatának feltörzése stb., a csoport életkora fejlettsége és az óvodapedagógus elképzelései szerint bővíthető.)

Növény és állatgondozás:

Minden csoportban élősarkot gondoznak a gyerekek. Ismerkednek a növények fejlődésével, kisállatok (halak, teknősök, madarak) életével. Elengedhetetlen a rendszeres téli madáretetés a virágoskert, veteményes gondozása.

A felnőttek feladatai:

A gyermekméretű eszközök és állandó helyük megteremtése, amelyekkel a gyermekek testi épségüket nem veszélyeztetik és a munkák önállóan is végezhetők.

- ❖ Az óvodapedagógus tanítsa meg a gyerekeket a feladatok elvégzésére.
- ❖ Az egyes munkafajták bevezetése fokozatosan történjék.
- ❖ A munkafogásokat meg kell tanítani, önálló munkavégzési lehetőséget kell biztosítani.
- ❖ Ha segítséget kér, használja az udvariassági formákat, „varázsszavakat” (kérem, köszönöm stb.).
- ❖ Az óvodapedagógus és más felnőtt, álljon készen a gyermek önálló munkavégzésének támogatására, segítségnyújtásra, túlvédés és aktivitásuk fékezésének elkerülésével.
- ❖ A gyermek fejlettségétől függően pozitívan kell értékelni az elvégzett munkát, (fejlettségétől és önmagához mérten).
- ❖ A vegyes életkorú csoportokban a nagyok érdekében differenciálni kell a feladatokat, ösztönözni, majd értékelni szükséges a kisebbeknek nyújtott segítséget.
- ❖ Az emberi munka jelentőségének, a szülők munkájának megismertetése, a saját és mások munkájának megbecsülésére nevelés.
- ❖ Az önállóság és feladattudat alakulása miatt igen fontos a szülők tájékoztatása és megnyerése.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén:

- ❖ Az önkiszolgáló tevékenységet teljes önállósággal végzik.
- ❖ Környezetük rendjére, ezen belül saját holmijukra és azok rendezettségére figyelnek.
- ❖ Naposságot, megbízatásokat szívesen vállalnak és ezt önállóan, igényesen végzik.
- ❖ Szívesen segítenek a kisebbeknek és társaiknak.

- ❖ A környezetükben lévő növényeket, állatokat óvják, és szívesen vesznek részt gondozásukban.
- ❖ Szeretnek meglepetést készíteni a kisebbeknek, társaiknak, szüleiknek és más felnőtteknek.
- ❖ Világosan kifejezik, ha segítségre van szükségük, megtanulnak, kommunikálni és egymáshoz alkalmazkodni a munkavégzés során, az udvariassági formák betartásával.
- ❖ A közösségi kapcsolatokban kialakul a kötelességteljesítés, a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság és a saját és mások elismerése a munkavégzés során.

V/ 8 A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Az óvodában a tanulás folyamatos, mert a gyermek minden helyzetben utánoz, tapasztal, tevékenykedik. A tanulás az életet végigkísérő alapfolyamat, amely az óvodás korban, a játékban a leghatékonyabb. A tanulás az életkori jellemzőktől befolyásolva, egyéni differenciálással, a játékba integrált tanulással valósul meg.

A programban a játék tevékenységek és a felajánlott tevékenységek ugyanabban a tevékenységközpont-rendszerben folynak, szervezeten.

- ❖ A szervezés feltétele, hogy ne vonja ki a gyerekeket a tartalmas játékból, ne zavarja a szabadjátékot, esetenként szervezettebb helyzetet követ ez a tevékenység forma (beszélgető kör, közös tízórai, valamilyen ünneplés: születésnap stb., mozgásos közös játék, torna).
- ❖ A nyugodt tevékenység feltétele a megfelelő csoportlégkör, a magatartásformák fejlettsége, a csoport játék-kultúrája, a gyermekek önállóságának foka, az együttműködés szokásainak fejlettsége.

CÉL:

- ❖ A gyermeki aktivitás, motiváltság, kíváncsiság ébrentartása és kielégítése.
- ❖ Kompetenciaérzés kialakítása és fenntartása.

FELADAT:

- ❖ Gyermekek ismereteinek, tapasztalatainak célirányos bővítése, rendezése, megismerési képességek fejlesztése.
- ❖ A környezet önálló megfigyelése, felfedezésére, óvására nevelés.
- ❖ A felfedezések lehetőségeinek biztosítása.
- ❖ Kitartás, pontosság, feladattudat, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás fejlesztése.
- ❖ Saját teljesítő képesség megismerése.
- ❖ Differenciált feladatadás.

A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- ❖ Az utánzásos, minta-és modellkövetéses magatartás-és viselkedéstanulás, szokások alakítása.
- ❖ A spontán játékos tapasztalatszerzés.
- ❖ A játékos cselekvéses tanulás.
- ❖ A gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés.
- ❖ Az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés.
- ❖ Gyakorlati problémamegoldás.

Választható tevékenységek:

A szabad játék keretein belül, annak zavarását elkerülve, spontán helyzetekből vagy felajánlással indirekt módon történik a tevékenységek célirányos továbbfejlesztése. A kisgyermek számára a felajánlott tevékenység választható. A kisebbek ezekből a tevékenységekből bármikor szabadon átmehetnek más tevékenységbe.

Kötelező tevékenységek:

A nagycsoportos formában szervezett testnevelés és énekes játékok, esetenként más csoportbeli kortársakkal közösen. A részvétel a tevékenység végéig kötelező. Iskoláskor előtti időszakban esetenként - az iskola elvárásainak megfelelően - szervezhető frontális jellegű képességfejlesztő, feladatlapos tevékenység un. tanulás játék. Egyes esetekben az óvodapedagógus döntésétől függően kötelező minden korosztályban a mese és a beszélgető kör.

Spontán szerzett tapasztalatok, ismeretek:

Játék, cselekvés, mozgás közben szerzett észleléssel, érzékeléssel önkéntelen tapasztalásra építjük. Olyan légkört alakítunk, melyben a gyermekek megtapogathatják az eszközöket, manipulálhatnak a tárgyakkal.

Az egyes gyermekeket igyekszünk sikerélményhez juttatni, mellyel növeljük önbizalmukat, önállóságukat.

Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során, személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermekek személyiségének kibontakozását.

A fejlődés várható jellemzői

- ❖ A választás, a döntés lehetőségét megadva, feladattartásra nevel.
- ❖ A projektek keretében sok szempontúan lehet megközelíteni a tevékenységekbe ágyazott műveltségtartalmakat.
- ❖ A problémákkal, a személyes kontaktus, a beszélgetések során tapasztalataikat elemi fogalmi szinten is kifejezik.
- ❖ A felnőttek és kortársaik mintájának utánzásával, felfedezésekkel, kísérletezésekkel, próbálkozásokkal, a szándékos figyelem és a bevésséssel játékosan tanulnak.
- ❖ A meghatározott létszámkeretekhez igazodva, kitartásuk, türelmük erősödik, az alkalmazkodás képessége fejlődik.

A tervezés, a gyermekek fejlődésének és fejlesztésének regisztrálása

Általában heti ciklusos formához igazodik. Megelőzi a hosszú távú nevelési terv, ami nem szűkül le az értelmi fejlesztésre, és kiegészíti az éves anyaggyűjtés (irodalmi, ének-zenei). A projektek az évszakhoz, ünnepekhez és a környezeti neveléshez igazodnak. A kiválasztott témakörökhöz igazodnak a művészeti tevékenységek, barkácsolás, matematikai és anyanyelvi játékok, mozgás, homok-víz asztali tevékenységek. Általában a témakörök, komplexek és túlnyúlhatnak a heti feldolgozáson is. Megelőzi az anyag és élménygyűjtés illetve szerzés, melyhez a szülők aktív segítségét is igényeljük. Beépül a gyermekek éppen aktuális érdeklődésének megfelelő téma is. A csoportnapló tükrözi a tervezett és megvalósult témákat, élményeket, ismeretnyújtást, az óvodapedagógus azonnali benyomásait egy helyen. Az egyes gyerekek nagyobb eltéréseit, erősségeit, gyenge pontjait.

A komplex fejlesztési tervek két csoportban a kompetencia programcsomag által ajánlott négyes felosztásban történik. (levegő, tűz, víz, föld).

Ezekben a csoportokban a heti tervben megjelennek a tevékenységek, feladatok pedig a gyermekek egyéni képességeihez igazodva három fejlettségi szintre épülnek, a hétvégén értékelésre kerülnek.

Minden gyermek fejlődését egyéni mérőlapján és az egyéni fejlesztési tervében vezetjük.

A gyermek megismerését követően ki lehet emelni azokat a területeket, amelyeken a gyermek célirányos fejlesztése vagy tehetséggondozása szükséges az elkövetkező időszakokban.

VI/ A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁS KOR VÉGÉRE

Az iskolába lépés elsődleges feltétele a gyermek belső érettsége és nem elsősorban az életkora. Legfőbb feladatunk, hogy feltárjuk, ez mikor következik be a gyermek fejlődésének szinte valamennyi szempontja alapján.

Pedagógiaailag mindazon mutatók összegzését értjük az iskolába lépés feltételeinek, amelyek az óvodáskor végére a fejlődés várható jellemzőiként jelennek meg programunkban.

Az iskolakezdéshez testi, lelki és szociális érettség szükséges.

VI /a. A testileg egészségesen fejlődő:

- ❖ Gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz.
- ❖ Megváltoznak a test arányai, elindul a fogváltás.
- ❖ Teste arányosan fejlett, teherbíró.
- ❖ Mozgása összerendezett, harmonikus finommozgásra képes, koordinálni tudja.
- ❖ Szándékosan képes irányítani testi szükségleteinek kielégítését, mozgását, viselkedését.

VI/ b A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek

- ❖ Az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre.
- ❖ A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez.
- ❖ Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik (téri észlelés, vizuális és akusztikus differenciálás, téri tájékozottság, térbeli mozgásfejlettség, testséma).
- ❖ A változások felismerhetővé teszik a kompetencia alapú tanulás jellemző jegyeit.

A lelkileg egészséges gyermeknél:

- ❖ Önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés.
- ❖ Szándékos bevésés és felidézés, melynek időtartama megnő.
- ❖ Megjelenik a szándékos figyelem, melynek növekszik a tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele.
- ❖ A képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.
- ❖ Érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél, érzelmeit mások számára érthető formában, megfelelő tempóban és hangsúllyal fejezi ki.
- ❖ Használja a különböző szófajokat és mondatfajtaikat, végig hallgatja és megérti mások beszédét.
- ❖ Tisztán ejti a magán-és mássalhangzókat.

- ❖ Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről, tisztában van azokkal a szokásokkal és szabályokkal, amelyek ezek megóvásához és megbecsüléséhez szükségesek.
- ❖ Ismeri a viselkedés alapvető szabályait.
- ❖ Elemi mennyiségi ismeretei vannak.

VI /c. A szociálisan érett gyermek:

- ❖ A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek, kedvező iskolai légkörben készen áll iskolai élet és a tanító elfogadására, a kapcsolatteremtésre, együttműködésre a felnőttel és gyermektársakkal egyaránt.
- ❖ Egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja a szükségletei kielégítését.
- ❖ Feladattudata kialakulóban van (feladat megértése, feladattartása, a feladatok egyre eredményesebb elvégzése, kitartása, munkatempója, szükség szerint kreatív elvégzése).
- ❖ Önállósága, önfegyelme alakulása biztosítja a fenti területeket.
- ❖ A 3 éves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt, az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi, lelki, és szociális fejlődésének elősegítése.
- ❖ A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettségi szint.
- ❖ A kiemelt figyelmet igénylő a különleges gondozásra jogosult gyermekek iskola érettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.
- ❖ Az integráció az inkluzív pedagógiai gyakorlat azon része, amely a többségtől bármilyen szempontból eltérő egyének elfogadását és a többséggel történő együttélését- oktatási intézményben együttnevelését – jelenti.
- ❖ Az óvoda-iskola átmenet könnyítésének tehát a differenciálás az útja, mind az óvodában, mind az iskolában, amiben „benne van” a különbözőség jelenlétének természetessége, annak kezelni tudása, sajátosságainak elfogadása és egyénhez igazított fejlesztése.
- ❖ Tehát a fejlesztésnek ez a felfogása egyszerre érvényesíti az iskolára felkészítést, az iskolába fogadást, az inkluzivitást és az integrációt.

VI/d . Az iskola éretlen gyermek- 6 éves kor utáni óvodában tartózkodása

- ❖ Az Nkt. 45. § (2) bekezdés helyébe a következő rendelkezés lép: (2) A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a hatodik életévét betölti, tankötelessé válik. A tankötelezettség teljesítése a tanév első tanítási napján kezdődik.
- ❖ A szülő kérelmére a felmentést engedélyező szerv döntése alapján a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben vehet részt. A szülő kérelmét az iskolakezdés évének január 15-ig nyújthatja be a felmentést engedélyező szervhez.
- ❖ Az óvodai szakvélemény szerint iskola éretlen gyermek az óvodában marad még 1 évet .
- ❖ Az óvodában maradó mutatók – elégedettség mérés – szülők, óvodapedagógus, pedagógus munkát segítők, - folyamatos nyilvántartása, a gyermeki eredmények javulása érdekében.

ÜNNEPEK, HAGYOMÁNYÁPOLÁS, EGYÉB RENDEZVÉNYEK

Az ünnep és jeles napok, valamint az egyéb rendezvények szervesen beépülnek az óvodai élet mindennapjaiba. Az óvodapedagógustól időben, jól átgondolt tervezést és szervezést igényel. Írásos tervezése a csoportnaplóban történik, az óvodapedagógus választása alapján alaposabb vagy csak érintőleges megemlékezéssel.

Változatos tevékenységekkel a gyermekek kíváncsiságát kielégítve, hosszabb előkészület vezesse be az ünnepet, megemlékezéseket, rendezvényeket. Az együttműködés, tervezgetés, együttjátás, tegye örömtelivé, izgalmassá a várakozást.

A külsőségekkel együtt se legyen erőltetett.

Tartalma az egyes tevékenység formákban:

- ❖ Vers, mese, dramatikus játék: népmesék, mondókák, közmondások, név-csúfolók, találós kérdések, időjósok.
- ❖ Ének, énekes játékok, zenehallgatás: mondókák, énekes gyermekjátékok, népdalok, hangszeres és gépi zene, előadóművészekkel mese és zenei programok.
- ❖ Rajz, mintázás, kézimunka: fonások, szövések agyagozás, gyertyaöntés, tojásfestés, batikolás, mézeskalácssütés, koszorúkötés, bábkészítés stb.

- ❖ A környezet tevékeny megszerettetése: találós kérdések, népi jóslások, jeles napok, népszokások, táj - falu - városmegismerő kirándulások, csíráztatás, hajtás, veteményezés, betakarítás, befőzések, aszalások, sütés - főzés, madáretetés, kisállat gondozás stb.
- ❖ Mozgás, mozgásos játékok: ügyességi - verseny és sportjátékok, sárkány-eregetés, úsztatás, horgászás, kirándulás gyalogosan, lovas kocsival, lovas szánon, stb.

NAPTÁR

- ❖ Szüret, termésgyűjtés – a csoporton belüli tevékenység, megfigyelés. A családok bevonásával szüretelés, gyűjtő munka.
- ❖ Népmese napja – népmesével, népi játékokkal, közös óvodai program.
- ❖ Őszi kirándulások – Szalkszentmárton területén Kőr tó, Liget, Kressz pálya, Játszóterek látogatása, lovas kocsival, kerékpárral, sétával.
- ❖ Mihály nap: szeptember 29-e – csoportonként, időjárási megfigyelések, összebújnak a báránnyok, fecskék.
- ❖ Márton- nap: november 11-e – a Művelődési Házzal közösen kézműves, játék tevékenységek. A közösen készített lámpással felvonulás. Szent Márton legendája, szobrának meglátogatása.
- ❖ Mindenszentek és halottak napja: november 1 – emlékezés csoportonként.
- ❖ Advent- csoportonként készülődés a közelgő ünnepre, gyertyagyújtás.
- ❖ Mikulás - december 6 – csoportonként, vendégül látjuk a Mikulást.
- ❖ Luca nap - december 13. – megfigyelések, időjárással kapcsolatos (Luca búza, hagyma, 12 napos megfigyelés a jövő évre vonatkozóan).
- ❖ Karácsony – csoportonként, karácsonyfával, Alapítványi részvétellel. Nyílt nap a szülők számára.
- ❖ Vízkeresztől- karácsonyfa leszedése. Az óvodai farsang megtartása, húshagyó keddig. Farsangi tavaszi jótékonysági gyermekdelután az Óvodai Alapítvány és a szülők részvételével. Vendég előadókkal, műsorral.
- ❖ Mackó nap február 2-a – Művelődési Házzal közösen, mézkóstoló, játékok, kiállítás, kézműveskedés, időjárási megfigyelés.
- ❖ Kiszabás égetés, télűzés – közös program az általános iskolával.
- ❖ Március 15-e. – A helyi Petőfi Sándor Emlék múzeummal, látogatás, kézműveskedés, népi gyermekjátékok. Petőfi szobornál tisztelgés.
- ❖ Húsvét – csoportonként, tojásfestés, tojáskereső az udvaron.
- ❖ Anyák napja – csoportonként, édesanyák, nagymamák részvételével.
- ❖ Tavaszi kirándulások – középsősök, nagycsoportosok más településekre, szervezett buszos kiránduláson vesznek részt.
- ❖ Vendégül látjuk a leendő tanító nénit. Ellátogatunk az Iskolába.

- ❖ Évzáró- a nagycsoportosok búcsúja – Újtelepen óvodában, Központi Óvoda a Művelődési Házban tartja. A nagyok műsorral készülnek, a középsősök ajándékkal búcsúztatják őket. Zászló átadása. Itt kerül sor a Szülői Szervezet tagjainak, az Alapítvány vezetőinek, munkájuknak megköszönésére. A rendezvényre meghívjuk a Polgármestert, Jegyzőt, Iskola igazgatóját, tanítókat, a nyugdíjas kollégáinkat.
- ❖ Családi nap – csoportonkénti szülői szervezés.
- ❖ Gyermeknap – Játszó délelőtt, műsorral.
- ❖ A gyermekek név és születésnapja – csoportonként minden gyermek részére.

Az óvodai programfejlesztés területei kompetencia alapú óvodai nevelés tükrében

„ Az óvodáskor élettani jelentősége, éppen az, hogy a lényegyet tekintve ezekben az években dől el, hogy a gyerek határozott, ügyes, jó önértékelésű, környezetében kompetens (illetékes, környezetére eredményesen hatni tudó) személyiséggé válik-e, vagy szorongó, küszködő, folytonosan tekintélyekben kapaszkodó konformista ember.”

(Ranschburg Jenő)

A gyerekek 7-8 órás napi szükségletét ki kell elégíteni és meg kell hagyni a játék semmi mással nem helyettesíthető szerepét, funkcióját.

Ezen keresztül megtapasztalja a körülötte lévő világ sokszínűségét, szerzi ismereteit, jut örömhöz, sikerélményhez.

Ezáltal biztosítjuk a gyerekek számára a használható tudást, amit maguk fejtenek meg és cselekvésen keresztül sajátítanak el.

Minden oktatási szakaszban meghatározó a kompetenciák komplex, életkori sajátosságoknak megfelelő átadása és azok kialakítása.

Az óvodai nevelés szakaszában, a komplexitás, tevékenykedtetés és a spontaneitásra épülő, érzelmi ráhatásoktól vezérelt játékos kezdeményezések a legcélravezetőbbek a megfelelő kommunikációs kompetencia kialakításhoz.

Ezért a játékba integrált, önkéntes és cselekvéses tanulás az óvodai tanulás útja.

Óriási jelentősége van a tanulási tevékenység „megtanításban”, az önkontroll kialakításában az azonnali, egyénre szabott visszajelzésnek is, amely jó, ha a pozitívumokra épít, de nem cél a korrigálandók elkerülése, annak érzékeltetése.

Az eltérő idejű tanulási idő biztosításával az egyénre szabott módszerekkel differenciálunk.

A személyiség saját útját bejárva képes fejlődni.

A differenciálás azt jelenti, hogy mindenki a maga módján, a maga ütemében, a maga képességei szerint a lehető leginkább tud kibontakozni, fejlődni.

E szemléletbe és az ezen alapuló gyakorlatban a kiugró képességű gyerekek fejlesztése is beletartozik.

Eszerint neveljük a kiugróan jó képességű, a nehezen nevelhető, más kultúrában élő és a sajátos nevelési igényű gyerekeket.

A kötetlenséget érezzük a legalkalmasabb tevékenységi keretnek, melyben tudatosan, tervszerűen biztosítjuk a fejlődéshez szükséges differenciált feladatrendszert.

A kötött tevékenységekben is érvényesül tervezésben, szervezésben egyaránt a differenciálás.

Egy-egy tevékenységre bármikor visszatérünk, így lehetőség adódik, hogy legalább egyszer minden gyermek részt vegyen benne.

Tehetséggondozás:

A tehetség, mint kincs, melyre oly nagy szüksége van a nemzetünknek. Hiszen ez az, az érték, mely felemel minket, mely előre visz, és segít Európa fejlett országaival versenyképessé válni.

Kötelességünk, nekünk pedagógusoknak odafigyelni, felfedezni, kibontakoztatni.

Az együtt cselekvés, együttgondolkodás számtalan lehetőséget ad a kiváló, a magányos tehetségek és a nehézségekkel küszködő gyerekek megismerésére, elfogadására.

A tehetségesek is megélhetik, hogy kellő irányítással, a képességeikkel másoknak örömet, élményt szerezzenek a saját munkáikkal, személyiségükkel.

Fontos, hogy megfelelően tudjunk differenciálni és megfelelő mértékben, azért hogy a tehetség felfedezési vágyát, tevékenységességét, önkifejezését ne gátoljuk.

Megfelelő időben és megfelelő módon megerősítjük.

Nem terheljük túl, meghagyjuk számukra a szabad választás lehetőségét és a tehetség irányultságának megfelelően különféle tevékenységeket kínálunk fel.

A boldog gyermekkort ők is éljék meg, amennyire csak lehet.

Az inklúzió éppen azt jelenti, hogy „minden gyerek más” elve érvényesül.

Az integráció az inkluzív pedagógiai gyakorlat azon része, amely a többségtől bármilyen szempontból eltérő egyének elfogadását és a többséggel történő együttnevelését jelenti.

A képességfejlesztés elsődleges. Ennek szolgálatába állítottuk a minden nevelési területre kiterjedő törzs-és kiegészítő anyagot.

Az integráló nevelési terület a külső világ tevékeny megismerése, ezen belül a matematikai tapasztalatok. A törzs anyaghoz tartozik még az anyanyelvi, irodalmi nevelés, vizuális nevelés. Kiegészítő anyag A világ megismerésének elérhetősége, a Környezeti szabályjáték gyűjtemény, a Bábjátékok, a Zenevarázs.

A Komplex fejlesztési tervek felosztása az ősmagyarok és a magyar kultúra jelképrendszerét követi:

- ❖ Levegő: Július, augusztus, szeptember.
- ❖ Tűz: Október, november, december.
- ❖ Víz: Január, február, március.
- ❖ Föld: Április, május, június.

A négy komplex fejlesztési terv mellé beépítjük:

- ❖ Család.
- ❖ Élő és élettelen világ.
- ❖ Közösségi nevelés.

A kompetenciaalapú oktatás alkalmazott módszerei:

A fejlesztés módszere az egyénre szabott differenciált fejlesztés a csoporton belül.

Az óvodapedagógus dönti el, hogy adott esetben kötetlen kezdeményezés vagy kötött foglalkozás keretein belül kívánja elképzeléseit megvalósítani.

Az óvodai nevelési program „foglalkozás”-nak, foglalkozás részének tekint minden ismeretszerzést, ismeretnyújtást:

- ❖ Kötött foglalkozás.
- ❖ Kezdeményezés.
- ❖ Bekapcsolódás a gyerek játékába.
- ❖ Séták, élmények szervezése.
- ❖ Bemutatás.
- ❖ Magyarázat.
- ❖ Beszélgetés.

A fejlesztés kerete:

A teljes nevelési folyamat, amely valamennyi csoportban a gyermeki tevékenységre, önállóságra, döntési helyzetekre és a sokoldalú tapasztalatszerzésre épül.

A nevelési folyamatba szervesen illeszkedő tanulási folyamat, melynek részei:

- ❖ Önálló és irányított tapasztalatszerzés.
- ❖ Kötetlen és kötött kezdeményezések és foglalkozások.
- ❖ Komplex foglalkozások rendszere.

A Komplex foglalkozások értelmezése: egyszerre, egy időben jelentkező tapasztalatokat, ismereteket közvetítünk a gyerekek felé, egy-egy foglalkozáson belül különböző foglalkozásokhoz kapcsolódó témákat, anyagokat dolgozunk fel.

A gyerekek képességszintjei egyéni, sajátos fejlődési mintázatot mutatnak.

Az egyes szintek értelmezése és fejlesztése:

I. szint: Sajátos nevelési igényű gyermekek. Felzárkóztatásra szoruló gyermekek.

(Rész képesség zavarok, hátrányos helyzet.)

II. szint: Standardhoz közelítő képességű gyermekek.

(Az elvárásainknak megfelelően fejlődnek, teljesítenek.)

III. szint: Tehetséges, kreatív gyermekek.

(Akik egyes területeken kiemelkednek.)

A kompetencia fejlesztés területei:

- ❖ Értelmi (fogalom ismeret, emlékezet, megfigyelőképesség, problémamegoldó képesség, következtetések, analízáló, szintetizáló képesség, számfogalom, mértani fogalmak, összehasonlítások, osztályozás, stb..).
- ❖ Szociális (együttműködő képesség, segítőkészség, siker, kudarcátírás, alkalmazkodó képesség, kitartás, környezet óvása stb..).
- ❖ Kommunikációs (szókinccs bővítése, beszédértés, ellentétpárok, mondatalkotás, vélemény kifejtés, érzelmek szóbeli kifejezése stb..).
- ❖ Testi (nagy mozgások, finom motorikus képességek, szem-kéz koordináció, mozgás összerendezettség, egyensúly érzék stb..).

Összegző kimeneti mérés:

Az egyéni képességfejlődés mutatóit kiscsoportos kórtól mérjük. A kimenetet nagycsoportos korban számosítjuk.

- ❖ Kommunikáció (Képolvasás, nyelvhasználat, kifejező készség, fonémahallás) – 16 pont
- ❖ Értelmi képességek (Szerialitás, vizuális emlékezet, verbális emlékezet, téri orientáció, monotónia tűrés, figyelem, vizuális emlékezet, gondolkodás, matematikai tájékozottság) – 36 pont

- ❖ Mozgás (Mozgáskoordináció, finommotorika, formaábrázolás, emberábrázolás, eszközhasználat, kreativitás) – 24 pont
- ❖ Játék (gyakorló, konstrukciós, szerep, dramatizálás, szabály) – 20 pont
- ❖ Szocializáció (Szerep megnyilvánulás, közösséghez alkalmazkodás, társas kapcsolatok, felnőttekkel, érzelmi állapot, temperamentum, önuralom, kudarc elviselés, döntési képesség, munka, konfliktus megoldás, feladattudat) – 48 pont
- ❖ Egészséges életmód (Tisztálkodás, öltözködés, étkezés, fogmosás, WC használat, zsebkendő használat) – 24 pont

Maximális elérhető pontszám: 168 pont

Feladat:

A gyermekek mérésének folyamatos nyomon követése, a fejlődés dokumentálása, az eredmények összekapcsolása minden korosztály számára.

Fejlesztési tervben jelölve: - a gyermek haladása. Minden óvodapedagógus a saját gyermek csoportjában az egyes gyerekekre és a csoportra elkészíti a mérést. A csoport eredmények és az intézményi eredmények függvényében fejlesztési feladatok megjelölése intézményre, csoportra, pedagógusra, gyerekekre. Az önértékelő csoport intézményi és csoport szinten is elemzi az eredményt, levonja a tanulságokat. Megjelölik a fejleszthető területeket. Az óvodavezető az eredményeket beépíti a beszámolóba, munkatervbe. Eredménytelenség esetén korrekció, stratégiai és operatív tervek újra gondolása.

Óvoda – iskola átmenet támogatása

Iskolaérettség elérését támogató pedagógiai munka biztosítása az intézményben:

- ❖ Tanulási képességek megalapozása.
- ❖ Tanulási és egyéb részképesség zavarok kialakulásának megelőzése szűrő vizsgálatokkal és egyéni fejlesztéssel.
- ❖ Megoldási késztetés, monotonia tűrés, figyelemkoncentráció, az alkotásvágy, kreativitás szükséges szintjének kialakítása.

Az iskolával közös óvoda-iskola átmenetet elősegítő program kidolgozása:

- ❖ Kölcsonös hospitálások.
- ❖ Esetmegbeszélések.
- ❖ Szakmai műhelyek.
- ❖ Közös programok.
- ❖ A gyermekek mérési eredményeinek megismertetése.
- ❖ A HHH és az SNI- s minősítésű gyermekek megfelelő időben, helyen kezdhessék meg a tanulmányaikat.

A gyermekek fejlődésének utókövetése az általános iskola első éveiben:

- ❖ Óvodapedagógusok látogatása az első osztályban.
- ❖ Az első osztályosok visszalátogatása az óvodába.

A kompetencia alapú óvodai oktatási program csomag – Játszunk?!**Természetesen – A világ befogadásának elérhetősége I.****Fenntarthatósági terv:**

Intézményünkben az implementáció éve: 2009/2010.

Fenntarthatósága: 2010-2015-ig.

A kollégák döntése alapján a programunk szerves része marad, 2016. évtől is.

2018.09.01-től a program alapján a csoportnaplók egységesek lettek.

Célok:

A kompetencia alapú óvodai oktatási program csomag alkalmazása két csoportban. Ehhez kapcsoljuk a Játszunk?! Természetesen. A világ befogadásának elérhetősége I. kiegészítő anyagot.

Új módszerek intézményi alkalmazása, elterjesztése.

Hátrányos helyzetű és SNI- s gyerekek együttnevelése a társakkal.

Informatikai eszközök és fejlesztő eszközök mindennapi használata.

Az óvoda – iskola átmenet megkönnyítése.

A témahetek és az innováció beépítése az intézmény életébe.

A gyerekek számára elérhetővé tesszük a saját ütemüknek, képességeiknek megfelelő fejlődést. Biztosítjuk a sikerélményt és az örömteli tevékenységeket.

A nevelőtestület döntése alapján a program kifutása után csak egyes részeit alkalmazzuk, a teljes kompetencia alapú óvodai oktatási programot nem.

Tevékenység	Csoportok neve	Keletkezett dokumentum	Emberi erőforrás
<p>Külső világ tevékeny megismerése</p> <p>Vizuális nevelés</p> <p>Anyanyelv</p> <p>Ének-zene, énekes játékok</p> <p>Mozgás</p>	Minden csoport	Csoportnaplók, fénykép, videó	7 fő
Digitális tartalmak, eszközök használata	Minden csoport	Fénykép, videó, laptop, film	7 fő
Hátrányos helyzetű és SNI- s gyerekek esélyegyenlőségének javítása	Minden csoport	Csoportnapló Fejlesztési napló Gyermekvédelmi feljegyzések	7 fő
<p>Új módszerek intézményi alkalmazása, elterjesztése</p> <p>Témahét</p>	Minden csoport	Csoportnapló, fénykép	7 fő
<p>Önálló intézményi innováció megvalósítása:</p> <p>Környezettudatos magatartás fejlesztése</p>	Minden csoport	Csoportnapló, fénykép	7 fő
Jó gyakorlat átvétele, hospitálás	Egy-egy alkalom	Csoportnapló, jelenléti ív, fénykép	7 fő

VII. Érvényességi rendelkezés

A pedagógiai program érvényességi ideje: 2013. szeptember 1-től, visszavonásig.

A pedagógiai program felülvizsgálatának és módosításának indokai

Kötelező:

- ❖ Jogszabályváltozás.
- ❖ Fenntartó által meghatározott feladat változás.

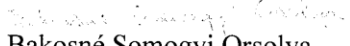
Lehetséges:

- ❖ Sikeres innováció eredményeinek beépítése.
- ❖ Az önértékelés eredményeinek beépítése, illetve kevésbé eredményes elképzelések elhagyása.

A pedagógiai program nem kötelező felülvizsgálatát és módosítását a vezetőnek benyújtott írásbeli előterjesztés után, a nevelőtestület 50+1%-os támogatásával - kérheti a közalkalmazotti tanács elnöke, mint döntés-előkészítő és érdekegyeztető fórum képviselője.

A pedagógiai program nyilvánossága:

- ❖ Egy példány az intézményvezető és az óvodavezető irodájában.
- ❖ Egy példány a szülők részére.
- ❖ Az intézmény honlapján.

Intézmény OM azonosítója	Intézményvezető
202420	 Bakosné Somogyi Orsolya

Legitimációs eljárás a Pedagógiai Program módosításaihoz

- 4. oldal – törvényi változások
- 5. oldal Alapító okirat
- 21. oldal Innovációk használata
- 76. oldal Naptár
- 84. oldal Fenntarthatósági terv
- 87. oldal Legitimációs záradék

Nevelőtestület nevében:	Szülői közösség nevében:
Szabó Sándorné	Jakab-Tari Annamária
	

Szalkszentmárton, 2018.09.01.

Szalkszentmárton Község Önkormányzata
 Szalkszentmártoni Bóbita Óvoda
 Szalkszentmárton, Fő út 2.

6086

Ikt.sz.: 53 / 2019

JEGYZŐKÖNYV

JELENLÉTI ÍV

Készült: Szalkszentmártoni Bóbita Óvoda

Időpont: 2019.08.26.

Jelen vannak:

.....
 Szász Sándor
 Csizleré Szabó Anikó
 Balás János
 Tóthné J. Anikó
 Völgyi László
 Tóthné J. Anikó
 Kőrösi Mária
 Kőrösi Mária

.....
 Győző Pál
 Győző Pál
 Kőrösi Mária
 Kőrösi Mária
 Kőrösi Mária
 Kőrösi Mária
 Kőrösi Mária

Téma: Tanév rendje, kiemelt feladatai, vezetői önértékelés, tanfelügyeleti látogatás, hospitálások intézményen belül, az alapdokumentumok módosításának elfogadása.

Intézmény OM azonosítója	Intézményvezető
202420	<i>Bakosné Somogyi Orsolya</i> Bakosné Somogyi Orsolya

Legitimációs eljárás a Pedagógiai Program módosításához

1. 3. oldal - Törvényi változás
2. 21. oldal – Innovációk használata
3. 75. oldal – Az iskolaéretlen gyermek 6 éves kor utáni óvodában tartózkodása

Nevelőtestület nevében: <i>Szabó Sándor</i> Szabó Sándorné	Szülői Közösség nevében: <i>Jakab-Tari Annamária</i> Jakab-Tari Annamária
Fenntartó nevében: Káposztás Tibor 	

Szalkszentmárton, 2019.09.01.

Szalkszentmárton Községi Önkormányzata
 Szalkszentmártoni Bóbita Óvoda
 Szalkszentmárton Fő út 2.
 6086
 Isz: 58-2/2020.....

JEGYZŐKÖNYV

JELENLÉTI ÍV

Készült: Szalkszentmárton Község Önkormányzata Szalkszentmártoni Bóbita Óvoda
Tárgy: tanévnyitó nevelőtestületi értekezlet

Időpont: 2020. augusztus 26. 13⁰⁰

Jelen vannak :

Topondány Judica

Gergő Pálca

János László Rebec

Tömörpölfi Eszter

Vidák László

Kunuczai Kovács Edit

Bárcsu Szabó Orsi

Téma: Tanév rendje, intézmény bővítése, munkaköri leírások megbeszélése, Covid 19 protokoll, kiemelt feladat a nevelési értekezlet, nevelési munkatársak, gyermekekkel való és társadalmi feladat elvégzése

k.m.f.

Intézmény OM azonosítója	Intézményvezető
202420	Bakosné Somogyi Orsolya

Legitimációs eljárás a Pedagógiai Program módosításához.

1. 41. oldal Tehetséggondozás, tehetségműhelyek

Nevelőtestület nevében	Szülői közösség nevében
Dr. Tiringerné Gál Erzsébet	Jakab-Tari Annamária
Fenntartó nevében	
Káposztás Tibor	

Szalkszentmárton, 2020.09.01.